

EESTI MAAÜLIKOOL
Põllumajandus- ja keskkonnainstituut

Eliisabet Serg

**EESTI RAHVA HOIAKUD METSLOOMADE
REHABILITATSIOONI SUHTES JA ARVAMUSED
SELLEST**

ESTONIAN PEOPLE' S ATTITUDES AND OPINIONS ABOUT
WILD ANIMAL' REHABILITATION

Keskkonnakaitse õppekava

Juhendajad: Monika Suškevičs, *PhD*
Madis Leivits, *DVM*

Tartu 2017

Eesti Maaülikool Kreutzwaldi 1, Tartu 51014		Bakalaureusetöö lühikokkuvõte	
Autor: Eliisabet Serg		Õppekava: Keskkonnakaitse	
Pealkiri: Eesti rahva hoiakud metsloomade rehabilitatsiooni suhtes ja arvamused sellest			
Lehekülgi: 51	Joonised: 15	Tabelid: 0	Lisad: 2
Osakond: Maastikukorralduse ja loodushoiu osakond			
Uurimisvaldkond: Inimetoloogia			
Juhendajad: Monika Suškevičs, Madis Leivits			
Kaitsmiskoht ja aasta: Tartu 2017			
<p>Metsloomade rehabilitatsioon on üheks liigikaitse vormist. Rehabilitatsiooni eesmärgiks on loomade ravimine ja abistamine loomuliku seisundi tagamiseks ning loodusesse, liigi omasesse keskkonda, tagasi viimine. Rehabilitatsiooni programmid on olulise tähtsusega vähendamaks salaküttimise ja inimeste negatiivset mõju ohustatud liikidele.</p> <p>Käesoleva bakalaureusetöö eesmärk on anda küsitluse tulemuste põhjal ülevaade inimeste hoiakutest ja arvamustest ning valmidusest kaasa aidata abitute metsloomade rehabiliteerimisele.</p> <p>Töö tulemused: Tulemustest selgus, et üle poole vastajatest (70%) suhtuvad metsloomade rehabilitatsiooni positiivselt. 74% vastajatest näitasid tahet abistada metsloomade rehabilitatsiooni, kuid senini seda nad teinud ei ole (35%) või on mõned korrad elus (57%) abistanud abituid metsloomi. Vastajad arvasid, et kaudselt või otseselt inimese tõttu vigastatud loom pole looduslik valik ning neid tuleks aidata. Küsitlusest tuli esile, et inimesed pole või on väga vähe kokku puutunud antud teemaga.</p> <p>Järeldused: Bakalaureusetöö tulemuste põhjal võib väita, et vastajad suhtuvad metsloomade rehabilitatsiooni positiivselt. Küsitluses osalejatel oli ka tahe abistada abituid metsloomi, kuid nad on senini teinud seda väga vähe või pole üldse teinud. See võib olla tingitud võimaluste ja teabe vähesusest, kuid ei saa ka välistada inimeste mugavust, mille tõttu pole inimesed tegelenud metsloomade rehabilitatsiooni abistamisega nii palju kui nad soovivad.</p>			
Märksõnad: metsloomade rehabilitatsioon, heategevus, veebiküsitlus			

Estonian University of Life Sciences Kreutzwaldi 1, Tartu 51014		Abstract of Bachelor's Thesis	
Author: Eliisabet Serg		Specialty: Keskkonnakaitse	
Title: Estonian people's attitudes and opinions about wild animals' rehabilitation			
Pages: 51	Figures: 15	Tables: 0	Appendixes: 2
Department: Department of Landscape Management and Nature Conservation			
Field of research: Human ethnology			
Supervisors: Monika Suškevičs, Madis Leivits			
Place and date: Tartu 2017			
<p>Wildlife rehabilitation is one of many animal species' defence forms. The purpose of rehabilitation is curing and helping animals until animal's natural condition is ensured. Then the animal is ready to be released back to the nature. Rehabilitation programs play an important role to minimize poaching and humans' negative impact on threatened species.</p> <p>The purpose of this thesis is, based on the results of a web-survey, to give an overview of people's attitudes, opinions and readiness to help helpless animals' rehabilitation.</p> <p>Thesis results: Results showed, that over half of the respondents (70%) have a positive attitude towards wildlife rehabilitation. 74% of the respondents showed their willingness to help wild animals' rehabilitation but 35% of the respondents have not done that yet and 57% of the respondents have helped wild animals only couple of times in their life. Respondents thought that if animals are injured indirectly or directly by human activity, it is necessary to help those animals. Interview answers showed, that people have not had or have had little contact with this kind of issue.</p> <p>Conclusions: Based on the thesis results it can be claimed that Respondents have positive attitude towards wildlife rehabilitation. Respondents had the willingness to assist helpless animals but they haven't done this yet or they have assisted rehabilitation only couple of times in their life. This may be due to lack of opportunities and information, but it can also be comfortness, whereby people have not helped rehabilitation centers to rehabilitate animals as much as they have wanted.</p>			
Keywords: wildlife rehabilitation, charity, web-survey			

SISUKORD

SISUKORD	4
SISSEJUHATUS	6
1. KIRJANDUSE ÜLEVAADE.....	8
1.1 Abitute metsloomade rehabilitatsiooni mõiste ja eesmärk	8
1.2 Rehabilitatsiooni õiguslik alus Eestis	10
1.3 Inimeste hoiakud ja käitumine: erinevad teooriad	11
1.4 Käitumise mudel rehabilitatsiooni kontekstis	13
1.5 Inimeste tahe abistada abivajajaid	14
1.5.1. Abistamine vabatahtliku töö kaudu	15
1.5.2. Abistamine annetamise kaudu	16
2. MATERJAL JA METOODIKA.....	18
2.1 Uurimisstrateegia	18
2.2 Andmete kogumine	18
2.3 Andmete analüüs.....	20
3. TULEMUSED	21
3.1. Valimi demograafilised näitajad.....	21
3.2. Vastajate teadlikkus metsloomade rehabilitatsioonist, hoiakud ning huvi selle suhtes	22

3.3 Vastajate arvamused metsloomade rehabilitatsiooni.....	23
3.4. Vastajate eeldatav käitumine rehabilitatsiooniolukorras	24
3.5. Informatsiooni allikad rehabilitatsiooni kohta.....	25
3.6. Tahe abistada abituid metsloomi	26
3.6.1. Soov abistada vabatahtliku tööga abituid metsloomi	27
3.6.2. Soov panustada abitude metsloomade abistamisse annetustega	29
4. ARUTELU	31
4.1. Seosed teadlikkuse, hoiakute ja huvitumise vahel	31
4.2 Tahe abistada ja selle motivatsioonid.....	32
4.3. Uurimuse piirangud	34
KOKKUVÕTE	35
SUMMARY	37
KASUTATUD KIRJANDUS	39
LISAD	42
Lisa 1: Küsitluse ankeet.....	42
Lisa 2: Demograafilised andmed	50

SISSEJUHATUS

Metsloomade rehabilitatsioon on üheks liigikaitse vormist. Abi vajavateks metsloomadeks on haiged, vigastatud või oruks jäänud loomad. Rehabilitatsiooni eesmärgiks on loomade rehabiliteerimine loomuliku seisundi tagamiseks ning loodusesse, liigi omasesse keskkonda, tagasi viimine.

Rehabilitatsiooni programmid on olulise tähtsusega vähendamaks salaküttimise ja inimeste negatiivset mõju ohustatud liikidele (Lardeux-Gilloux, 1995). Eestis pole varem uuritud inimeste hoiakuid metsloomade rehabilitatsiooni suhtes ja nende soovi abistada. Töö annab ülevaate hoiakutest metsloomade rehabilitatsioonist ja tahtest abistada, mille alusel saaks teha vastavaid muudatusi, mis kaasaks inimesi rohkem abistama abituid metsloomi.

Käesoleva bakalaureusetöö eesmärk on anda küsitluse tulemuste põhjal ülevaade inimeste hoiakutest ja arvamustest ning valmidusest kaasa aidata abitute metsloomade rehabiliteerimisele.

Eesmärgi saavutamiseks püstitati järgnevad uurimisküsimused:

1. Millised on inimeste hoiakud metsloomade rehabilitatsiooni suhtes?
2. Millised on inimeste arvamused metsloomade rehabilitatsiooni kohta?
3. Kui suurel osal vastajatel on tahe abistada metsloomade rehabilitatsiooni?

Töös tuuakse välja inimeste käitumise kujunemine ja erinevad teooriad, metsloomade rehabilitatsiooni olemus ja eesmärk, õiguslik alus, abistamise erinevad võimalused. Samuti tutvustatakse töös abitute metsloomade abistamise kujunemist antud töö kontekstis.

Töö uurimisstrateegiaks on kvantitatiivne ülevaateuuring. Andmete kogumiseks kasutati küsitlust, mida jagati sotsiaalmeedia ja meili teel. Antud töö valimiks kasutati mugavusvalimit, mille moodustasid pereliikmed, tuttavad, vabatahtlikud. Andmeanalüüsil kasutati nii kirjeldavat kui ka järeldavat statistikat, kus luuakse kompaktne ülevaade inimeste hoiakutest, et teha nende põhjal järeldusi.

Töö on viidatud viitamisprogrammiga „Refworks“ ja on kasutatud APA 6 viitestiili. Järgneva programmi kasutamine töös lihtsustas lõputöö tegemist ja vähendas tahtmatute vigade tekkimise tõenäosust.

Autor avaldab tänu töö juhendajatele Monika Suškevičsile ja Madis Levitsale, kelle juhendamise abil lõputöö valmis.

1. KIRJANDUSE ÜLEVAADE

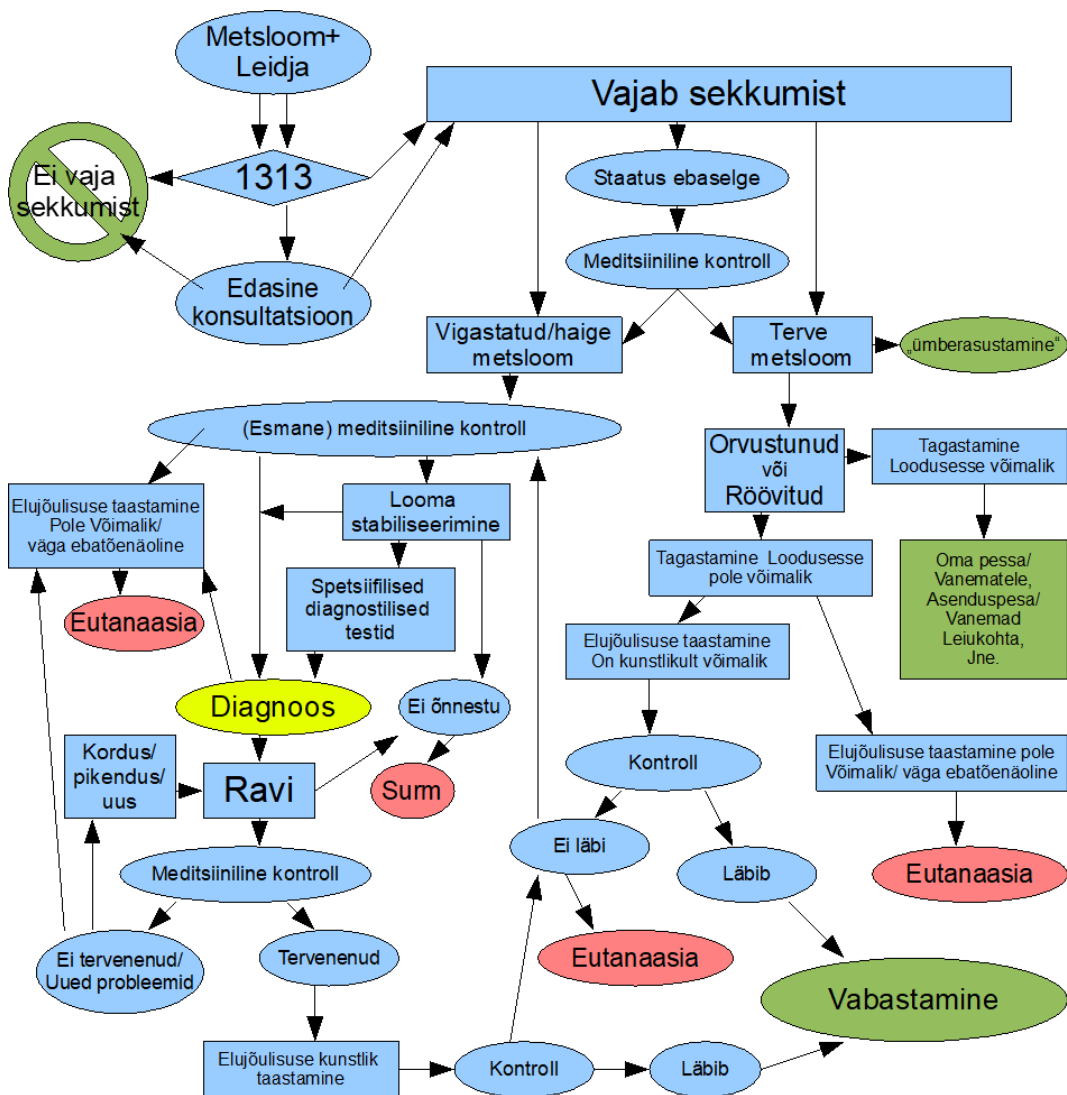
1.1 Abitute metsloomade rehabilitatsiooni mõiste ja eesmärk

Metsloomade rehabilitatsioon on ex situ liigikaitse, kus abistatakse abituid metsloomi. Abi vajavateks metsloomadeks on haiged, vigastatud või oruks jäänud loomad. Abitute loomade alla ei kuulu: ebatavalise käitumisega loomad, kellel puudub väline trauma; loomataudi kahtlustusega ning nakatunud taudi loomad; linnaloomad. Loomad, kelle puhul pole võimalik taastada loomulik olek, mis omakorda muudab võimatuks, ebatõenäoliseks või põhjustab muid kannatusi, eutaneeritakse. Erijuhtudel vastavalt kehtivatele õigusaktidele võib Keskkonnaamet lubada selliste isendite kasutust liigikaitseliste, teadus või loodushariduslikel eesmärkidel. Antud tegevused ei tohi põhjustada loomale põhjendamatuid kannatusi. (Keskkonnaamet, 2015)

Rehabilitatsiooni eesmärgiks on loomade rehabiliteerimine loomuliku seisundi taastamiseks ning loodusesse, liigi omasesse keskkonda, tagasi viimine. Rehabilitatsiooni eesmärgiks pole vangistada metsikuid loomi teistel eesmärkidel. Vabastatav loom peab omama oskuseid, et looduses edukalt toime tulla ning käituma loomuomaselt, sh. säilitama hirmu inimeste ees ning seetõttu üritatakse taastumise ajal võimalikult vähe loomadega kokku puutuda, et jääks alles kartus inimeste ees. (Keskkonnaamet, 2015)

Järgnevalt on toodud joonis, milles on näidatud abitute metsloomade abistamise protsessi kulgu (Joonis 1.1). Protsess algab looma leidmisest ja teavitamisest keskkonnainspektsiooni. Edasi selgub, kas loom vajab abi või ei. Esmalt kontrollitakse looma seisundit, looma seisundist tulenevalt viiakse loom tagasi loodusesse või toimub vigastatud, haige looma ravimine. Kui looma elujõulisus taastatakse ja läbib kontrolli, vabastatakse loom loodusesse. Orvustunud või röövitud loomalaps üritatakse esmajoonel tagastada oma vanematele või anda teise samaliigi loomavanemate üles kasvatada, näiteks poegade oma või asenduspessa toimetamine. Kui kohene vabastamine pole võimalik, toimub kantslikult elujõulisuse

taastamine. Protsessi kulg lõppeb loomade vabastamisega tagasi loodusesse, eutanaasiaga või surmaga.

Joonis 1.1. Abitute metsloomade abistamise protsessi kulg (autor Madis Leivits)

Metsloomade pääste kohustus on vastavalt looduskaitseadusele Keskkonnaametil ja Päästeametil. Keskkonnaamet korraldab hätta sattunud metsloomade abistamist. Alatest aastast 2012 on sõlmitud lepingud Keskkonnaameti, Eesti Maaülikooli, Eesti Looduse Fond SA vahel, koostööks abistada abituid loomi, eelkõige I ja II kaitsekategooria liikide ravi. Teiste loomade taastumist teostatakse Nigula metsloomade taastuskeskuses. Elistvere ja Alaveski loomapargid tegutsevad loomapargina, kus loomakollektsioonis on Eestile

iseloomulikud liigid. Lisaks loomapargi pidamisega seonduvale tegeletakse antud loomaparkides abitude metsloomade abistamisega. (Keskkonnaamet, 2012; Keskkonnaamet, 2015)

1.2 Rehabilitatsiooni õiguslik alus Eestis

Looduskaitseseadus § 62 lõike 2 alusel korraldab Keskkonnaamet vigase või haige looma elujõulisuse taastamist ning abitu või vigastatud looma transporti. Lisaks Keskkonnaametile korraldab abitust põhjustavate tegurite kõrvaldamist ja loodusesse tagasiviimist Päästeamet. (Looduskaitseseadus 2017, § 62 lg 2)

Looduskaitseseadus § 55 lõike 1 alusel on kaitsealuse liigi tahtlik surmamine keelatud, välja arvatud eutanaasia eesmärgil (Looduskaitseseadus 2017, § 55 lg 1). Loomakaitseseadus § 10 lõike 1 alusel on loomade hukkamine lubatud järgnevatel aspektidel: looma eutanaasia ja abitusse olukorda sattunud looma hukkamine (Loomakaitseseadus 2016, § 10 lg 1). Tulenevalt loomakaitseseaduse § 16 kohaselt on õnnetusse või hädaolukorra tõttu abitusse seisukorda sattunud looma õigus ainult siis hukata, kui edasisel elul on kestvad kannatused või looma liigi omasesse elupaika tagasiviimine osutub võimatuks (Loomakaitseseadus 2016, § 16).

Jahiseadus § 23 lõike 4 alusel juhib Keskkonnaamet jahipidamist järgnevates olukordades: kui on vaja hukata vigastada saanud uluk väljaspool jahiaega; ohtliku olukorra tekkimisel inimese elule või tervisele; jahieeskirjas nimetamata võõrliigi surmamiseks, kui antud liik on sattunud loodusesse; väljaspool jahiaega uluki tekitatud kahjust hoidumiseks; peatada uluki kaudu levivaid haigusi; korraldada jahipidamist mujal, kui jahipiirkonnas, jahimaal või avaliku veekogu osas, mis pole jahipiirkonnas; jahipiirkonnaga liitmata kaitstaval loodusobjektidel (Jahiseadus 2016, § 23 lg 4). Jahiseadus § 25 lõike 3 alusel ei või maaomanik keelata uluki jälitamist ja surmamist, kui uluk on jahipidamise käigus või muul põhjusel viga saanud (Jahiseadus 2016, § 25 lg 3).

Vabariigi Valitsuse poolt heaks kiidetud loodukaitse arengukavas on öeldud, et Keskkonnaameti kohus on korraldada abitude loomade elujõulisuse taastamist. Järgnevalt tuleks suurendada valitsusvälise sektori osakaalu metsloomade rehabilitatsioonis. Valitsusvälise sektori osatähtsuse suurendamiseks tuleks vähendada riigi rolli abitude metsloomade aitamisel. Riigi prioriteediks jääks I ja II kategooria kaitsealused liigid ning metsloomade rehabiliteerimise sektori korraldus, taastusasustuste litsentseerimine ning teavitustöö. (Keskkonnaamet, 2012)

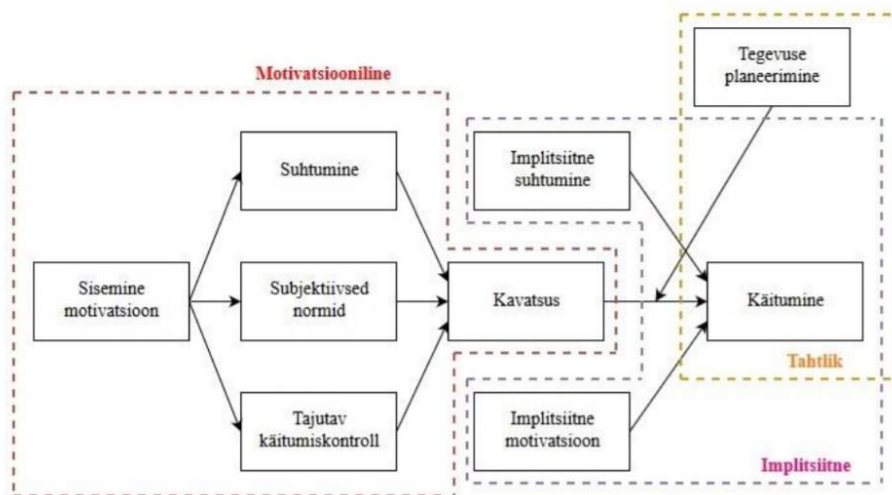
1.3 Inimeste hoiakud ja käitumine: erinevad teooriad

Selleks, et luua taust käesolevas bakalaureusetöös püstitatud probleemile – inimeste hoiakud ja käitumine metsloomade rehabilitatsioonis seotud olukordades – on käesolevas peatükis käsitletud inimeste käitumise kujunemist ja neid selgitavaid teooriaid. Käitumise kujunemise selgitamiseks on kasutatud planeeritud käitumise teooriat, intrigeeritud käitumise ja keskkonnahoidliku käitumise kujunemise mudeleid.

Inimeste käitumist on mitmeti uuritud ning välja pakutud erinevaid teooriaid. Planeeritud käitumise teooria ja integreeritud käitumise mudel (Ajzen & Fishbein, 2010) on üheks viisiks uurida inimeste harjumuslikke käitumisviise. Nende teooriate järgi kujuneb käitumine kavatsuse või teadliku otsuse alusel mingil viisil käituda. Kavatsus tekib hoiakute alusel, mida saab jagada otsesteks kogemusteks ja instrumentaalseteks hoiakuteks (käitumine vastavalt hoiakutele) nagu näiteks ühiskonna normatiivid ja tajutav käitumuslik kontroll. (Ajzen & Fishbein, 2010) Hoiakud on eelsoodumus käitumiseks, hoiakud koosnevad positiivsetest ja negatiivsetest hinnangutest, läbielatust ning need on suunatud teatud objekti või tegevuse suhtes. Hoiakud ja käitumine on omavahel tugevalt seotud nagu näiteks tulenevalt käitumisest väljendatakse hoiakuid, hoiakute põhjal võib ennustada käitumist, samuti võivad käitumine ja hoiakud üksteist muuta. (Fishbein & Ajzen, 1975; Krech, Crutchfield, & Ballachey, 1962) Hoiakud pole ainuke faktor, mis mõjutab käitumist ning hoiakud ei pruugi olla alati käitumise aluseks. Käitumist mõjutavateks teguriteks on enesetõhusus, kus inimesed hindavad oma võimet sooritada teatud tegevus ja ühiskonna

mõjud nagu normid ning kavatsus tegevuse suhtes (Bandura, 1986; Vries, Backbier, Kok, & Dijkstra, 1995).

Planeeritud käitumisteooria arendamisel on saadud uus mudel, mida nimetatakse integreeritud käitumismudeliks (Hagger & Chatzisarantis, 2014). Eelnevalt nimetatud faktoritele on lisatud teadmised, käitumise aktuaalsus, keskkonna piirangud ja harjumused – need on tegurid, mis mõjutavad käitumist. Mudel on jaotatud kolmeks: motivatsioonilised protsessid, implitsiitsed (eelnevalt planeerimata, teadvustamata) protsessid ja tahtlikud protsessid (Joonis 1.2). Motivatsioonilised protsessid on jaotatud samuti kolmeks: hoiakud (kogemuslikud ja instrumentaal hoiakud), normid (keelavad, kirjeldavad normid, ühiskonna ootused), isiklik toime (tegevuse toimetuleku ennustus, käitumise võimalikkuse tõenäosus), millele järgneb kavatsus teatud tegevuseks. Tahtlikes protsessides teadvustab inimene endale käitumist ning planeerib tegevust ette, kuid teadvustamata protsessides seda ei tehta. Lähtudes käesoleva uurimistöö teemast, saab seletada implitsiidseid protsesse järgneva näitega: kui inimene leiab tee ääres vigastatud looma ning ta abistab looma, helistades keskkonnainspektsiooni numbrile, siis antud tegevust pole inimene eelnevalt planeerinud. (Hagger & Chatzisarantis, 2014).

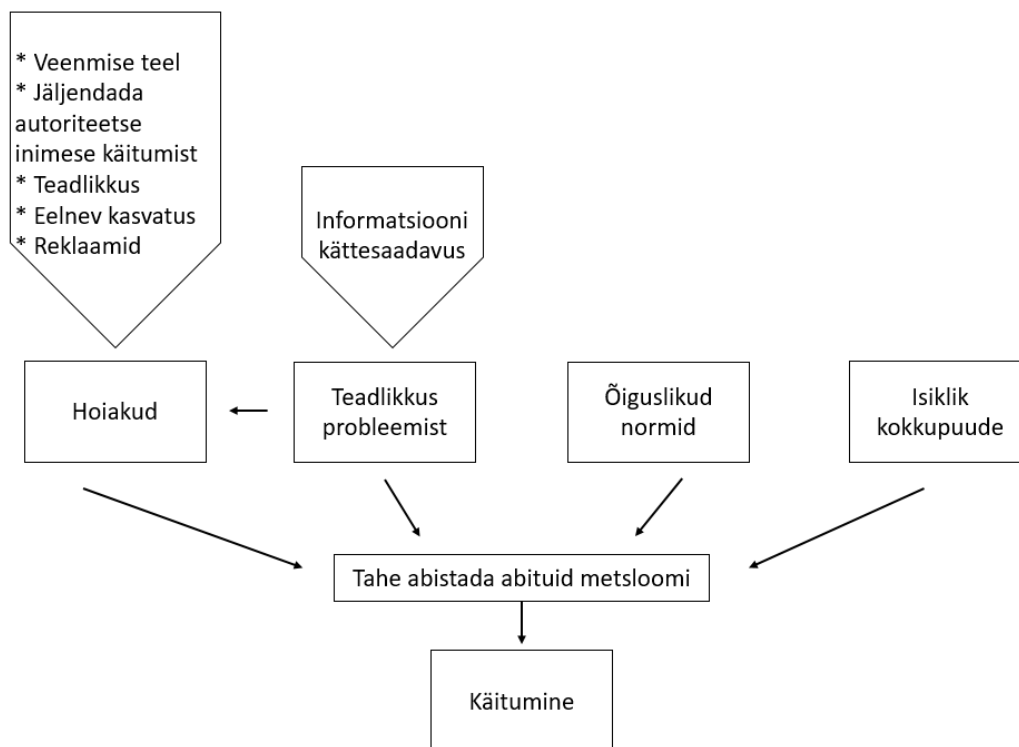
Joonis 1.2. Intrigeeritud käitumise mudel. (Rohumets, 2016, viidatud Hagger & Chatzisarantis, 2014)

Erinevad uuringud on näidanud, et teadmised ja teadlikkus ainuüksi ei suuna inimesi keskkonnahoidlikult käituma. Eesti keele seletavas sõnaraamatus on seletatud teadlikkust kui teadlikku olekut. Teadlik ollakse, kui omatakse millestki informatsiooni (Langemets et al., 2009). Keskkonnahoidlik käitumine on käitumusliku tegevuse suund, mille eesmärgiks

on vähendada ökoloogilist jalajälge, ohustades oma tegevusega võimalikult vähe keskkonda ja loodust (Krajhanzl, 2010). Sellest hoolimata korraldavad valitsusvälised organisatsioonid kampaaniaid, mille eesmärgiks on inimesi teavitada ning suunata neid keskkonnahoidlikult käituma. Inimesed võivad suhtuda teatud teemadesse positiivselt või negatiivselt, kuid ei käitu vastavalt hoiakule. Sageli võib olla tugev mõju otsesel kokkupuutel. Kui näidata koolis klassile reostunud tiiki surnud kaladega, on sellel suurem mõju kui õppida klassiruumis keskkonnakaitset. Väärtused on üheks motivatsiooniks keskkonnasõbraliku käitumise kujunemisel. Olulist rolli mängivad väärtused teatud olukordades, kus tuleb esile omakasupüüdmatu mure (Karp, 1996). Tähtis tegur inimese keskkonnahoidliku käitumise kujunemisel on ka mugavus (Kollmuss & Agyeman, 2002).

1.4 Käitumise mudel rehabilitatsiooni kontekstis

Käesolevas peatükis on autor koostanud uurimistöö alusel skeemi abitute metsloomade abistamise kujunemisest (Joonis 1.3). Käitumise sooritamiseks on vaja tahet ja tahe kujuneb erinevate faktorite mõjul. Tahet abistada metsloomi kujundavad hoiakud, teadlikkus probleemist, õiguslikud normid ja isiklik kokkupuude. Hoiakud kujunevad erinevate tegurite mõjul nagu eelnev kasvatus, reklaamid, teiste veenmine, autoriteetsed inimesed, teadlikkus. Teadlikkus on üks tahet kujundav tegevus ning võib mõjutada hoiakuid. Inimeste teadlikkust mõjutab teabe kättesaadavus. Üheks mõjuteguriks tahet abistada metsloomi on ka õiguslikud normid, mis kehtestavad kindlad reeglid, mida tuleb täita. Isiklik kokkupuude mõjutab samuti tahte kujunemist, mida on ka käsitletud peatükis 1.1. Otsesel kokkupuutel, näiteks vigastatud looma nägemine, on tihtipeale suurem mõju, kui lihtsalt probleemidest rääkimine. Kõik neli tegurit ei mõjuta üksi käitumise kujunemist, mõjutegurite kombineerimisel tekib tahe abistada abituid metsloomi, mis viib vastava käitumiseni.

Joonis 1.3. Abitute metsloomade abistamise kujunemine, autori skeem (autori koostatud)

1.5 Inimeste tahe abistada abivajajaid

Abituid inimesi või loomi saab abistada annetamise teel ja vabatahtliku tööga. Erinevad heategevusorganisatsioonid kasutavad erinevaid mooduseid, kuidas kutsuda inimesi heategevuses osalema. Järgnevalt on toodud neli erinevat viisi sotsiaalturunduse lähenemisest. Hariduslik lähenemine hõlmab inimeste teadlikkuse suurendamist, et inimesed mõistaksid, millised on nende käitumise tagajärjed, kas siis positiivsed või negatiivsed. Teiseks lähenemisviisiks on veenmine, mille eesmärgiks on leida olulisemad faktorid, mis inimesi enim motiveerib. Kolmandas lähenemises on rõhk asetatud käitumise muutmisele. Selle viisi eelduseks on, et inimesed tegutsevad, kui nad on tegutsemise valdkonnaga kursis ning oskavad tegutseda ja nende töö toob positiivseid tulemusi. Viimaseks on sotsiaalsete normide kehtestamine. Sotsiaalsed normid on üheks faktoriks, mis mõjutavad käitumist. Antud lähenemisega üritatakse manipuleerida sotsiaalseid norme, et inimesed käituksid õigesti (Andreasen, 1995).

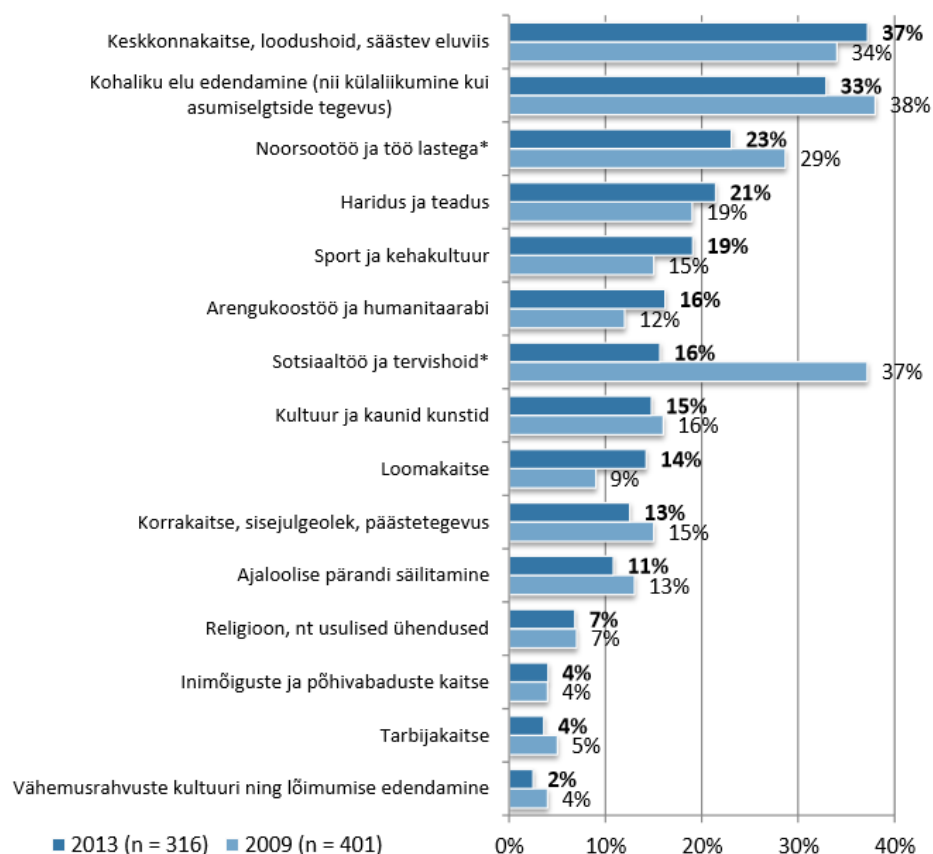
1.5.1. Abistamine vabatahtliku töö kaudu

Vabatahtlikuks tegevuseks loetakse tegevust, kus ei nõuta tasu selle eest ning seda tehakse vabast tahtest. Vabatahtlik tegevus on abistava käitumise vorm, kus sobitatakse enda isiklike huve, prioriteete ja oskusi (Omoto & Snyder, 1995).

Selleks, et teha midagi vabast tahtest, ilma tasu saamata, peab inimene olema motiveeritud. Järgnevalt on toodud kuus tuntud motiivi, miks inimesed tegelevad vabatahtliku tööga (Clary & Snyder, 1999):

- Väärtused – Inimesed väljendavad oma väärtushinnanguid, tehes soovitud valdkonna vabatahtlikku tööd.
- Arusaam – Vabatahtliku tööga soovitakse koguda uusi teadmisi.
- Arenemine – Vabatahtlikku tööd tehes areneb inimene vaimselt.
- Karjäär – Vabatahtlikku tööd tehes suurendatakse töö kogemusi soovitud tööalal.
- Kaitse – Ebameeldivate tunnete (näiteks süütunne) ära hoidmine.
- Sotsiaalsus – Uute tutvuste leidmine.

Praxise (Poliitikauuringute Keskus Praxis) poolt tehtud küsitluses „Vabatahtlikus tegevuses osalemine Eestis 2013“ on toodud järgnev joonis, kus on näidatud vabatahtlike tegevus valdkondade osakaalu võrdlused aastatel 2009 ja 2013 (Uus, Hinsber, Mänd, & Batueval, 2013). Populaarsemateks vabatahtlike tegevusvaldkondadeks Eestis aastal 2009 olid kohaliku elu edendamine, sotsiaaltöö ja tervishoid, keskkonnakaitse, loodushoid ning säästev eluviis. Aastal 2013 olid populaarsemad tegevusvaldkonnad keskkonnakaitse, loodushoid, säästev areng, kohaliku elu edendamine, noorsootöö ja töö lastega. Mõlemal aastal jääb loomakaitse keskele, kuid valdkonna osalusprotsent on tõusnud (Joonis 1.4).

Joonis 1.4. Vabatahtliku tegutsemise valdkonnad, 2013 ja 2009. aasta võrdlus (Uus et al., 2013)

1.5.2. Abistamine annetamise kaudu

Annetamine on üks võimalus, kuidas aidata abivajajaid. Annetamist mõjutavad erinevad faktorid nagu sissetulek, sugu, vanus. Inimeste sissetulekust on ka mõjutatud nende annetamine ja ka summade suurused: suuremate sissetulekutega inimestel on paremad võimalused annetuste tegemiseks (Brooks, 2007). Soolises erinevuses võib välja tuua, et naiste annetamise tõenäosus on suurem kui meestel, aga mehed annetavad suuremaid summasid kui naised. Vanuselises erinevuses annetavad vanemad inimesed rohkem kui nooremad (Hall, Lasby, Ayer, Gibbons, & Imagine, 2009).

Välja on kujunenud uus annetajate grupp – püsiannetajad, kes teevad annetusi määratud aja tagant teatud summana kindlale heategevusorganisatsioonile. Püsiannetused pole Eestis veel eriti tuntud, kuid Liina Kaldmäe lõputöö „Heategevus Eestis – südame või mõistusega?

Heategevuskultuuri jätkusuutlikkusest heategevusorganisatsioonide näitel“ (Kaldmäe, 2015) raames läbi viidud uuringu põhjal toodi esile, et igal uuringus osalenud heategevusorganisatsioonil oli annetajatest väike osa püsiannetajad. Püsiannetajate summad pole väga suured, kuid on organisatsioonidele väga olulised. Igakuine kindel annetussumma muudab heategevusorganisatsioonide tegevuse stabiilsemaks ning annab võimaluse pikaajalisi plaane teha. (Kaldmäe, 2015)

2. MATERJAL JA METOODIKA

2.1 Uurimisstrateegia

Käesoleva bakalaureusetöö näol on tegemist kvantitatiivse ülevaateuuringuga. Töös uuritakse Eesti rahva hoiakute näitajaid. Uurimisstrateegia eesmärgiks on kirjeldada nähtusi usaldusväärselt, käsitledes populatsioonide konkreetseid tunnuseid. Tulemustes ei keskenduta üksikutele juhtumitele, vaid luuakse üldistusi üldkogumile (Hirsjärvi, Remes, & Sajavaara, 2005; Õunapuu, 2014).

Käesolevas bakalaureusetöös valiti uurimisstrateegiaks ülevaateuuring ehk *survey*-uurimus, mille eesmärk on saada valimi põhjal ülevaade Eesti elanike hulgas valitsevaist hoiakuist ja arvamustest. Ülevaateuuringus kasutatakse näiteks sotsiaalmeedia ja e-posti vahendusel edastatavat küsimustikku. Täpsemalt on tegemist läbilõikeuuringuga, kus antakse ülevaade populatsioonist, et uurida teatud tunnuste esinemissagedusi ja tunnuste seoseid huvipakkuvate tunnustega (Hirsjärvi & Huttunen, 2005; Õunapuu, 2014).

2.2 Andmete kogumine

Käesolevas töös on valimiks mugavusvalim, milles on lähtutud ankeedi lihtsa jagamise ja potentsiaalsete vastajate kättesaadavuse põhimõttest. Mugavusvalim on mittetõenäosuslik valim, mis on paindlikum tõenäosusvalimist (Õunapuu, 2014). Mugavusvalim moodustati tuttavatest, pereliikmetest ja vabatahtlikest, kes olid nõus uurimistöö valmimisele kaasa aitama.

Andmete kogumisviisiks on veebiküsitlus, milles esitati valimile eelnevalt ettevalmistatud küsimustik, kus probleemülesande lahendamiseks registreeritakse vastused (Õunapuu, 2014). Küsimustik koostati Google'i Vormid abil. Küsimused on koostatud kirjanduse

ülevaate alusel. Ideid küsimuste koostamiseks sai töö autor doktoritööst, kus uuriti austraallaste hoiakuid looduse suhtes (Aslin, 1996). Heategevusmotiivide kohta saadi mõtteid erinevatest bakalaureuse- ja magistritöödest, mis käsitlesid annetamist ja vabatahtlikku tööd (Aslin, 1996; Kaldmäe, 2015; Reinfeldt, 2016). Vastused jagunesid suletud (etteantud vastused), avatud (võimalus vabalt vastata) kui ka poolsuletud küsimusteks (suletud küsimustele on võimalus enda vastus lisada), et hiljem oleks lihtsam vastata ja bakalaureusetöö koostajal oleks hiljem hõlpsam vastuseid analüüsida. Lisaks eelnevatele vastuste variantidele on ka kasutatud reitingu skaalat, mis on 5- palli süsteemis (Õunapuu, 2014).

Küsimustik jaotati seitsmeks plokiks (lisa 1):

- demograafilised küsimused
- suhtumine rehabilitatsiooni ja arvamused sellest
- tahe abistada abituid metsloomi, tahe abistada abituid metsloomi vabatahtliku tööga
- tahe abistada abituid metsloomi annetustega
- tahe abistada abituid metsloomi annetuste ja vabatahtliku tööga
- soov mitte abistada

Vastajad ei vastanud kõigile 7 plokki küsimustele. Uurimisküsimuste 3. plokis "tahe abistada abituid loomi" toimub jaotus tahe abistada abituid metsloomi vabatahtliku tööga, tahe abistada abituid metsloomi annetustega, tahe abistada abituid metsloomi annetuste ja vabatahtliku tööga, soov mitte abistada plokkide vahel. Jaotuse aluseks on vastajate vastus küsimusele "Kuidas panustaksite metsloomade rehabilitatsiooni?", millel on antud neli võimalikku vastusevarianti, kus igale variandile vastab eraldi plokk.

Enne küsimustiku levitamist tehti prooviküsitlus, et testida küsimuste asjakohasust. Küsitlus jagati 20 tuttavale, kellest vastasid 17. Prooviküsitlus jagati Facebooki kaudu, inimestega otse vesteldes. Valimis lähtuti vanusest, soost ja haridustasemest. Prooviküsitlus saadeti ka kahele inimesele, kes olid eelnevalt koostanud küsitlusega uurimistöö. Proovivalimil paluti vastata küsimustikule ning anda üldisem tagasiside. Tagasiside andmise lihtsustamiseks paluti proovivalimil vastata järgnevaile küsimustele küsimused:

- Kas ankeedile vastamisel tekkis probleeme või ebamugavusi?
- Kas oli mõni küsimus, mis tundus tähtsusetu?

- Kas küsimustikus oli midagi puudu või üle?

Saadud soovitudest tehti nimekiri, mille alusel küsimustikku parentati. Proovi- ja põhiküsimustikku levitati sotsiaalmeedia kaudu (Facebook) ja foorumites (Buduaari foorum ja Perefoorum), lisaks veel e-posti vahendusel nagu TTÜ (Tallinna Tehnika Ülikool), EMÜ (Eesti Maaülikool) e-maili listid. Foorumid valiti tulenevalt nende eeldatavast populaarsusest ja teemaga sobivusest. Küsimustiku jagamisel koostati lühike sissejuhatus, milles tutvustati lühidalt uurimistöö eesmärke ja küsimustiku olemust. Facebook-is jagati küsitlust erinevatesse gruppidesse, milledeks olid Ülenurme kool, Ülenurme lasteaia grupp, EMÜ keskkonnakaitse üliõpilaste kursuse grupid. Facebookis jagati küsimustikku ka autori isiklikul lehel ning samuti paluti seda edasi jagada suurema hulga vastajakonna saamiseks. Küsitlus oli vastajatele kättesaadav ajavahemikus 22.03.2017 - 14.04.2017.

2.3 Andmete analüüs

Kogutud andmete töötlemise eesmärgiks on korrastada uurimisküsimustele vastamiseks vajalik informatsioon ja tagada tulemuste korrektne esitamine, milleks kasutatakse statistilise analüüsi meetodit ning seda tehakse Exceli programmiga. Nimetatud meetodit kasutatakse uuritava nähtuse kirjeldamiseks ja tulemuste esitamiseks töös. (Aarma & Vensel, 2005; Õunapuu, 2014)

Täpsemalt on töös kasutatud kirjeldavat ja järeldavat statistikat. Kirjeldava statistikaga muudetakse andmed kompaktseks, et neid oleks võimalik organiseeritult ja ülevaatlikult töös esitada. Järeldava meetodiga on võimalik anda hinnanguid ja teha järeldusi, mis on valimiga kogutud. Töös kasutatakse tulemuste esitamiseks graafikuid ja tabeleid, mille eesmärgiks on anda kompaktne ülevaade tulemustest (Õunapuu, 2014).

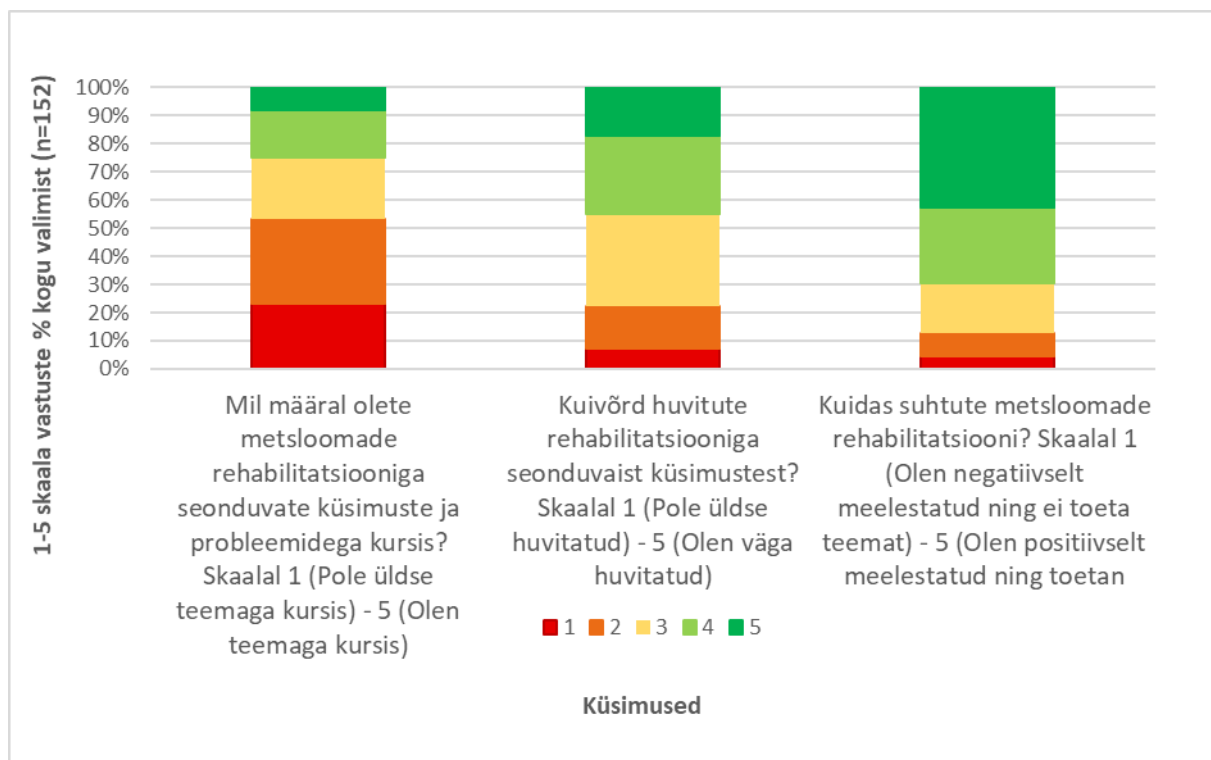
3. TULEMUSED

3.1. Valimi demograafilised näitajad

Järgnevalt antakse lühiülevaade küsitlusele vastajate demograafilistest tunnustest. Küsimustikule vastas 152 inimest. Lisaks sisulistele (metsloomade rehabilitatsiooni puudutavatele) küsimustele paluti valimi esindajatel anda tagasisidet ka nende erinevate demograafiliste näitajate kohta, nagu sugu, vanus, tegevusvaldkond, haridustase, maakond ja haldusüksus. Küsitluse tulemustest selgub, et vastajatest 33 (22%) olid mehed ja 119 (78%) naised. Haridustaseme näitajate põhjal olid vastajad jaotatud suhteliselt võrdselt kõrghariduse (51%) ja keskhariduse (48%) vahel. Küsitluses pidid vastajad valima enda tegevusvaldkonna, mille aluseks oli korrigeeritud statistikaameti hõivatud tegevusalad. Vastajaist 50% olid õpilased ja üliõpilased. Peale õpilaste oli veel suurem osa vastajaist põllumajandus-, metsamajandus- ja kalapüügisektorist. Kõige vähem oli inimesi finants- ja kindlustustegevuse, haldus- ja abitegevuse ning mäetööstussektorist. Valim sisaldas ka kolme töötut. Küsimustikule vastas üks põhiharidusega inimene. Valimis oli kõige noorem vastaja 17-aastane ja kõige vanem 69-aastane. Kõige rohkem vastas 21-25 aastaseid (48%). Kuni 30-aastased vastajad moodustasid valimist 82%. Küsimustikule vastati kõikidest Eesti maakondadest. Kõige rohkem tuli vastuseid Tartu (42%) ja Harju (20%) maakonnast. Järgnevates maakondades oli vastajate osakaal 1-3%: Hiiu-, Ida-Viru -, Jõgeva-, Järva-, Lääne-, Põlva-, Pärnu-, Rapla- ja Võru maakonnas. Asutusüksused jaotusid valimis järgnevalt: linn (57%), küla (18%), alevik (13%) ja talu (12%). Valimi demograafilistest näitajatest annab detailsema ülevaate lisa 2.

3.2. Vastajate teadlikkus metsloomade rehabilitatsioonist, hoiakud ning huvi selle suhtes

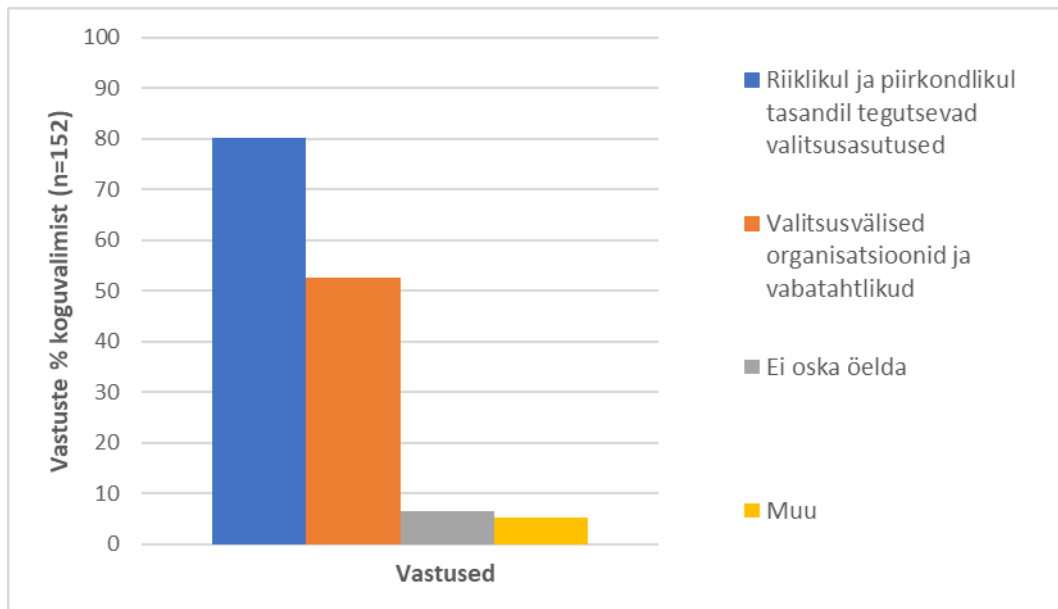
Joonisel 3.1 on välja toodud inimeste kokkupuude metsloomade rehabilitatsiooniga ning nende huvi ja suhtumine sellesse. Arvamuse avaldamiseks on kasutatud 5-punktilist etteantud skaalat, mis on joonisel väljendatud protsentidena kogu valimist. Esimeses tulbas (Joonis 3.1) on välja toodud inimeste kokkupuude antud teemaga seonduvate küsimuste ja probleemidega. Vastajaist ligikaudu 50% pole üldse või on väga vähe metsloomade rehabilitatsiooniga seonduvate küsimuste ja probleemidega kursis. Joonisel 3.1 keskmises tulbas on välja toodud, kui võrd tunnevad inimesed huvi metsloomade rehabilitatsiooniga seonduvate teemade suhtes. Valimist 22% ei huvitu metsloomade rehabilitatsiooniga seonduvatest küsimustest ning 45% on antud teemast huvitatud. Viimases tulbas on toodud inimeste suhtumine metsloomade rehabilitatsiooni. Joonisel 3.1 on näha, et 70% vastajatest on positiivselt meelestatud metsloomade rehabilitatsiooni suhtes.

Joonis 3.1. Inimeste kokkupuude, suhtumine ja huvitumine metsloomade rehabilitatsiooni

Joonisel 3.2 on näha inimeste arvamused selle kohta, kes peaksid tegelema vigastatud metsloomade abistamisega. Valimist 80% arvavad, et vigastatud metsloomadega peavad

tegelema riiklikul ja piirkondlikul tasandil tegutsevad valitsusasutused. Vastajatest 50% arvasid, et vigastatud metsloomadega peaksid tegelema valitsusvälised organisatsioonid ja vabatahtlikud. Vastamisel sai valida mitu varianti. Vastusevariandi all „Muu“ toodi välja, et nii valitsusasutused kui ka vabatahtlikud peaksid tihedalt koostööd tegema.

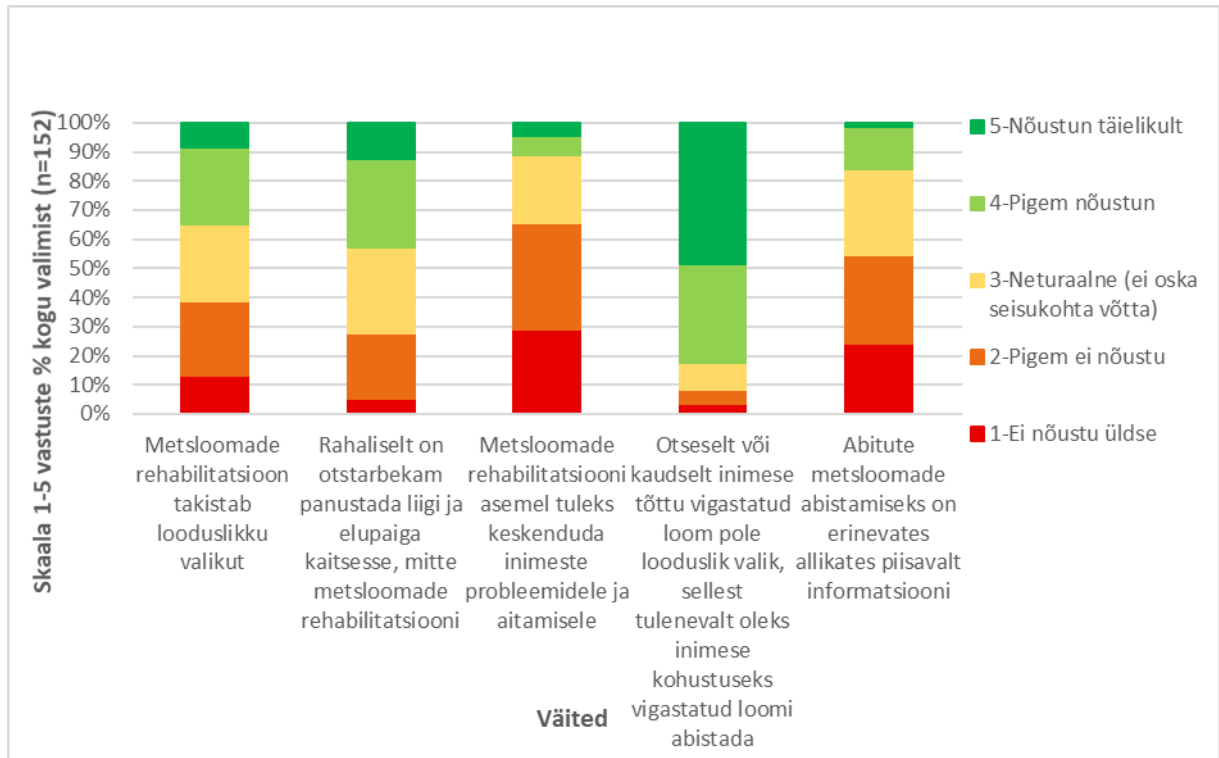

Joonis 3.2. Inimeste arvamused, kes peaksid vigastanud metsloomadega tegelema

3.3 Vastajate arvamused metsloomade rehabilitatsiooni

Vastajatele esitati viis väidet, millele vastajad näitasid enda suhtumist 1-5 skaalal (Joonis 3.3). Väitega „Metsloomade rehabilitatsioon takistab looduslikku valikut“ nõustusid vastajatest 35%, ei nõustunud 39% ning seisukohta ei osanud võtta 26%. Suur osa (83%) vastajates nõustub väitega „Otsestelt või kaudselt inimese tõttu vigastatud loom pole looduslik valik, sellest tulenevalt oleks inimese kohustuseks vigastatud loomi abistada“. Väitega „Rahaliselt on otstarbekam panustada liigi ja elubaiga kaitseks, mitte metsloomade rehabilitatsiooni“ olid nõus 33%, ei nõustunud 27% ja 30% vastajatest ei osanud seisukohta võtta. 66% vastajatest ei nõustunud väitega „Metsloomade rehabilitatsiooni asemel tuleks keskenduda inimeste probleemidele ja aitamisele“. See näitab, et loomadega seotud probleemid pole vähem tähtsamad, kui inimeste omad. Uuringus osalenud inimestest 15%

nõustusi väitega „Abitute metsloomade abistamiseks on erinevates allikates piisavalt informatsiooni“. Märkimisväärne osa (54%) ei olnud nõus, et erinevates allikates on piisavalt informatsiooni antud teema kohta.

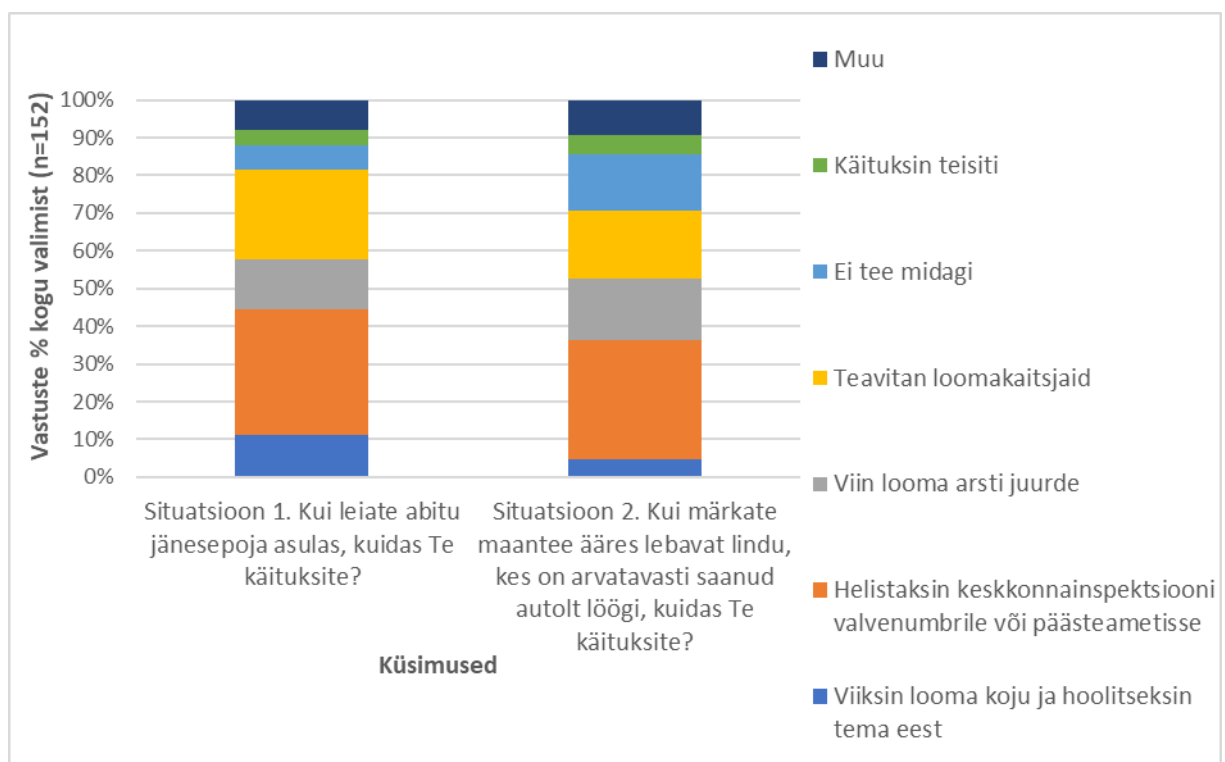

Joonis 3.3. Vastajate suhtumised antud väidetesse

3.4. Vastajate eeldatav käitumine rehabilitatsiooniolukorras

Vastajatelt uuriti, kuidas nad käituksid erinevates olukordades. Olukorrakirjeldused olid vastajaile ette antud järgmiselt. Esimeses situatsioonis leiavad nad asulast abitu jänese poja ja teises situatsioonis leiavad maantee ääres lebava linnu, kes on arvatavasti autolt löögi saanud. Vastajad on kasutanud situatsioonide lahendamiseks kõiki välja pakutud vastusevariante. Kõige rohkem vastajaist (33%) lahendaksid olukorra, helistades keskkonnainspektsiooni valvenumbrile või päästeametisse (situatsioon 1 Joonis 3.4). Helistades keskkonnainspektsiooni numbrile, teavitatakse õigeid inimesi, jõuab informatsioon õigete asutusteni. Kui võrrelda esimest ja teist situatsiooni, siis teise

situatsiooni puhul vastati võrreldes esimesega rohkem, et ei teeks midagi (situatsiooni 1 vastuse osakaal 6% ja situatsioon 2 vastuse osakaal 15%). Valimis leidis ka inimesi, kes oleksid looma koju viinud ja tema eest hoolitsenud (situatsiooni 1 vastuse osakaal 11% ja situatsioon 2 vastuse osakaal 5%) (Joonis 3.4). Muu vastusena kirjutati samu lahedusi, mis olid antud valikvastustena, kuid pakuti jänese puhul ka asulast väljaviimist metsa või põllu äärde. Lindude puhul on vastusevariandi „Muu“ puhul diskuteeritud linnu abistamise üle vastavalt liigile. Kui linnuks oleks mõni kaitsealune liik nagu näiteks kotkas, siis käituksid inimesed teisiti kui näiteks hakiga. Haki puhul ei teeks inimesed välja, kui linnuks oleks kotkas jääksid nad seisma ja teavitaksid loomakaitsjaid.

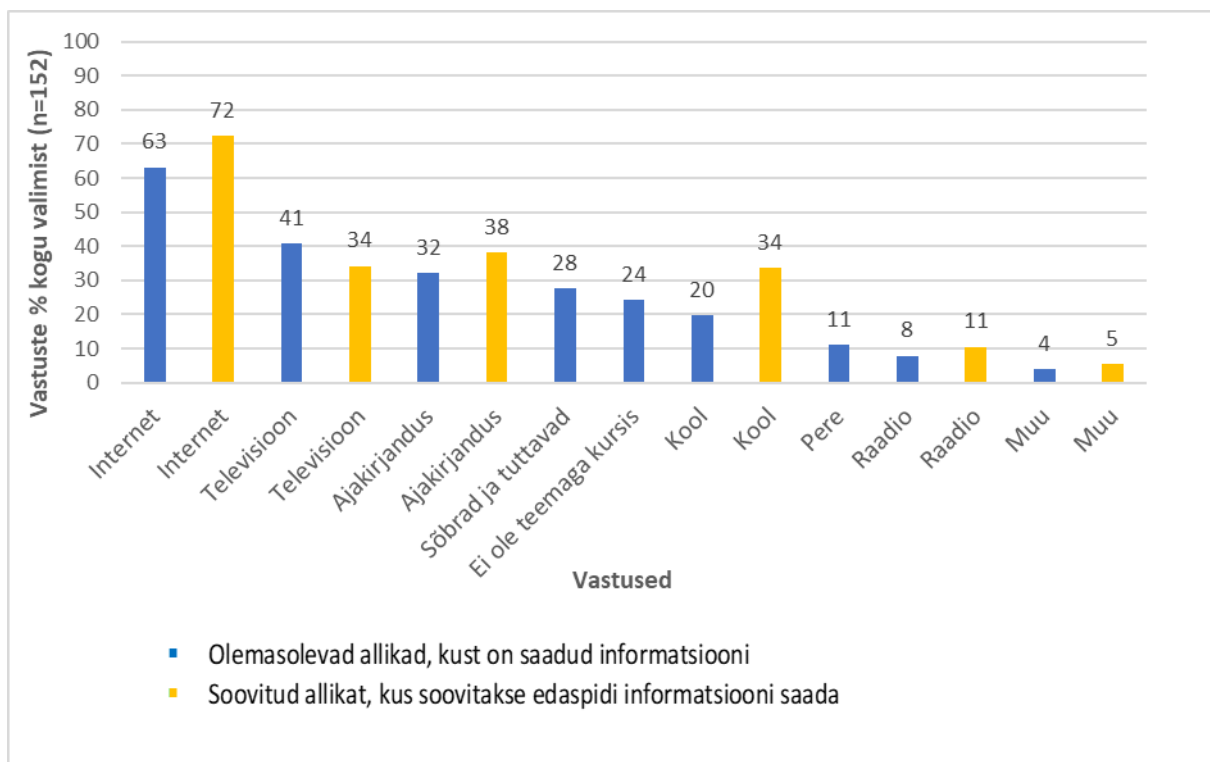

Joonis 3.4. Inimeste eeldatav käitumine erinevates olukordades

3.5. Informatsiooni allikad rehabilitatsiooni kohta

Vastajailt küsiti, kust nad on seni saanud informatsiooni metsloomade rehabilitatsiooni kohta ning millistest allikatest sooviksid nad edaspidi rohkem teavet saada. Selgus, et kõige

rohkem saavad inimesed informatsiooni metsloomade abistamise kohta internetist, televisioonist ja ajakirjandusest (Joonis 3.5). Küsitlusele vastajatest 24% pole teemaga kursis. Edaspidi soovivad vastajad saada informatsiooni samuti internetist, ajakirjandusest ja televisioonist. Lisaks eelnevatele populaarsetele vastustele sooviti ka antud teema kohta saada informatsiooni koolist.

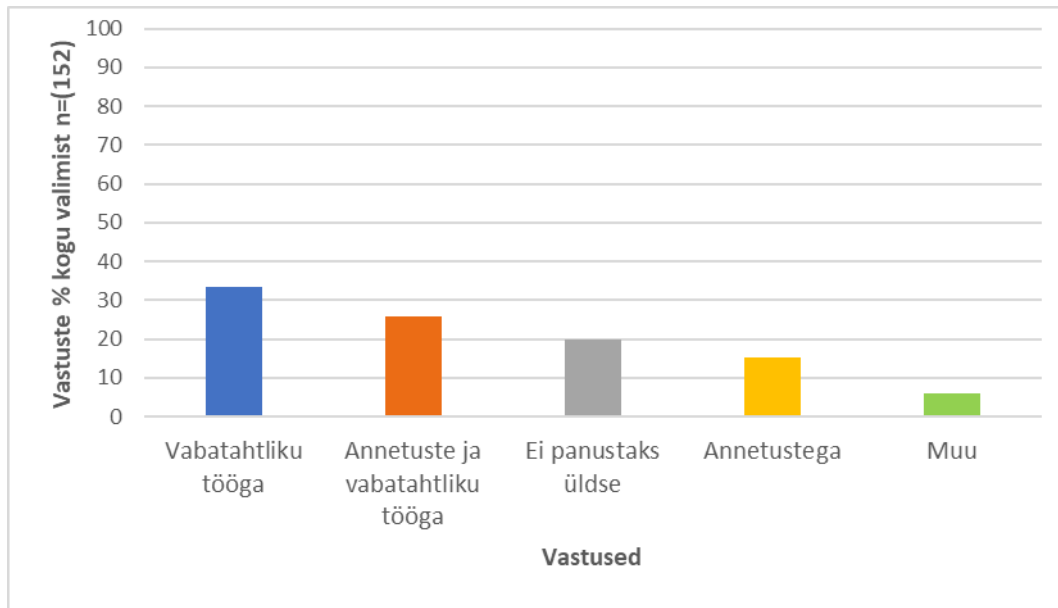

Joonis 3.5. Allikad, kus on saadud eelnevalt informatsiooni metsloomade abistamise kohta ja informatsiooni saamiseks soovitud allikad

3.6. Tahe abistada abituid metsloomi

Joonisel 3.6 on välja toodud inimeste tahe abistada abituid metsloomi. 74% vastajatest oli nõus abistama metsloomi. Kõige rohkem sooviti abistada vabatahtliku töö kaudu. Valimist 26% ei soovinud abistada. Küsitluses paluti põhjendada soovi mitte abistada metsloomi (see oli ainuke küsimus, mida sai soovi korral mitte vastata). Põhjused, mida valisid kaks või

enam inimest: loomadelt võib haigusi saada ning abistamine on ohtlik; abistajal on ebapiisavad teadmised, või pole vastajale metsloomade rehabilitatsioon niivõrd tähtis ning seetõttu panustaks vastaja mujale. Veel põhjendati oma soovi mitte aidata järgnevalt: toetaks ainult ohustatud liikide rehabilitatsiooni, metsloomade elutegevus ei vaja inimese sekkumist. Põhjenduseks toodi ka huvipuudust. Variandi „Muu“ vastustest ja põhjendustest mitte abistada tuli välja järgmine suhtumine: vastajad ei usu, et panus, mida inimene teeb, parandaks olukorda.

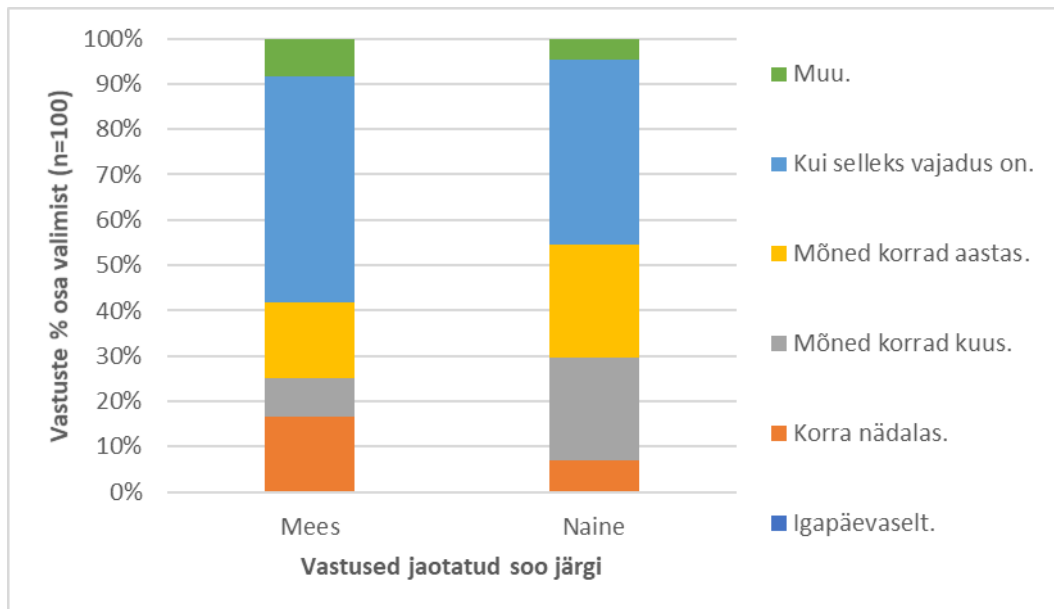

Joonis 3.6. Inimeste tahe abistada abituid metsloomi

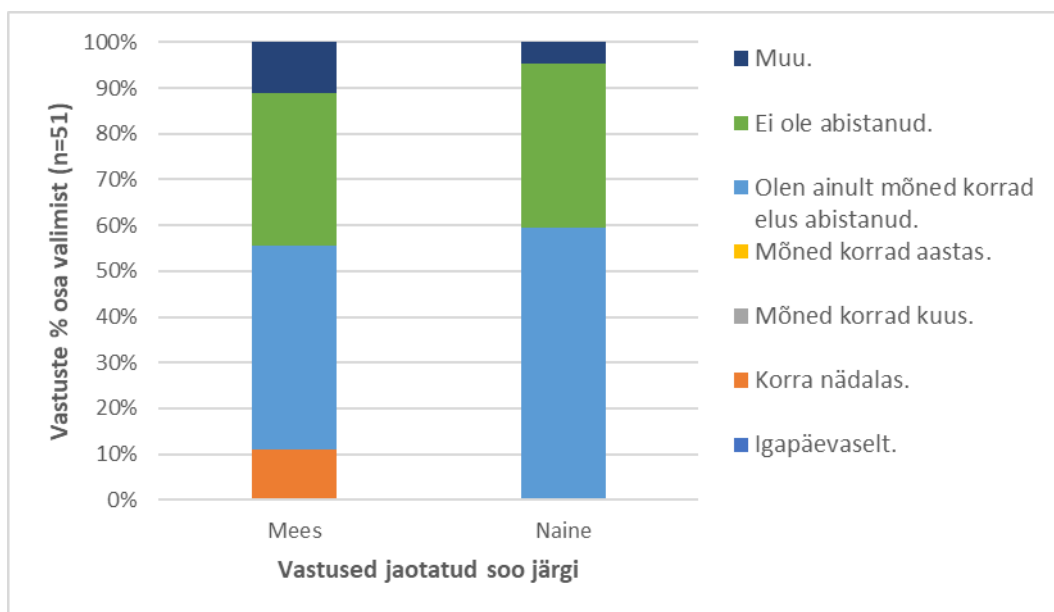
3.6.1. Soov abistada vabatahtliku tööga abituid metsloomi

Vabatahtlik tegevus on üheks viisiks abistada. Joonisel 3.7 on näha, kui tihti oleksid inimesed valmis abistama vabatahtliku tööga. Vabatahtliku tegevuse puhul oldi valmis kõige rohkem tegutsema siis, kui selleks vajadus on. Meestel on suurem valmidus korra nädalas abistada, kui naistel, kuid naistel toimuks abistamine regulaarsemalt, kui meestel. Vastusevariandi „Muu“ alla kirjutati ka igapäevane tegelemine metsloomadega otseselt või kaudselt. Erinevalt eeldatavast tahtest pole suur osa vastajatest vastamise hetkeni abistanud abituid metsloomi või on teinud seda mõned korrad elus (Joonis 3.8). Töös paluti ka

põhjendada, miks vastajad pole tegelenud abistamisega nii palju kui nad tahaksid. Üheks põhjuseks oli ajapuudus ning 23% 51 vastajast pole leidnud võimalust ega selleks vajalikku teavet.

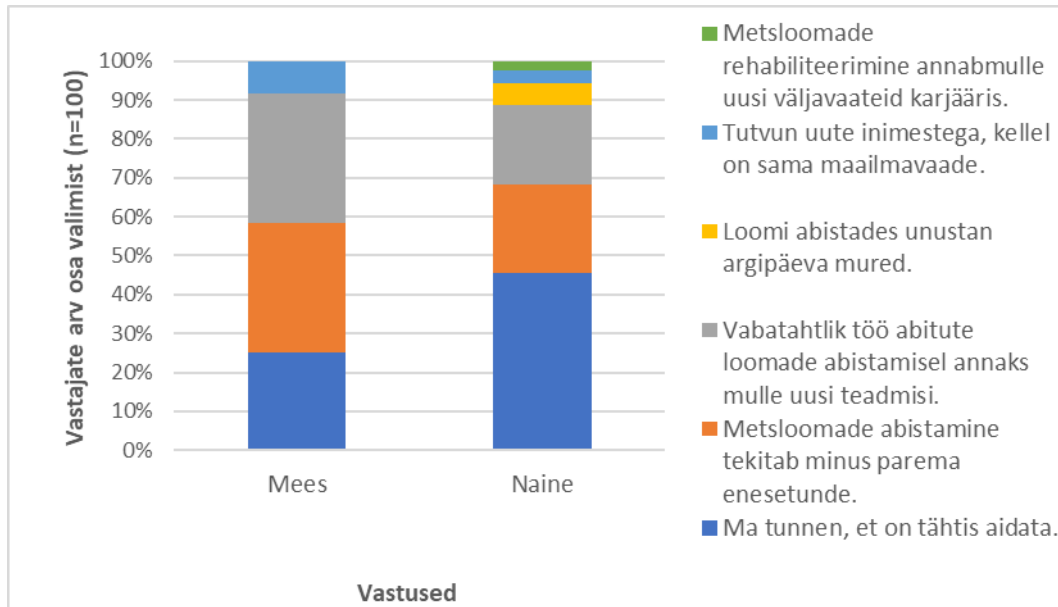

Joonis 3.7. Vabatahtliku töö tegemise eeldatav tihedus

Joonis 3.8. Palju inimesed on abistanud abituid metsloomi küsimuse vastamise hetkeni

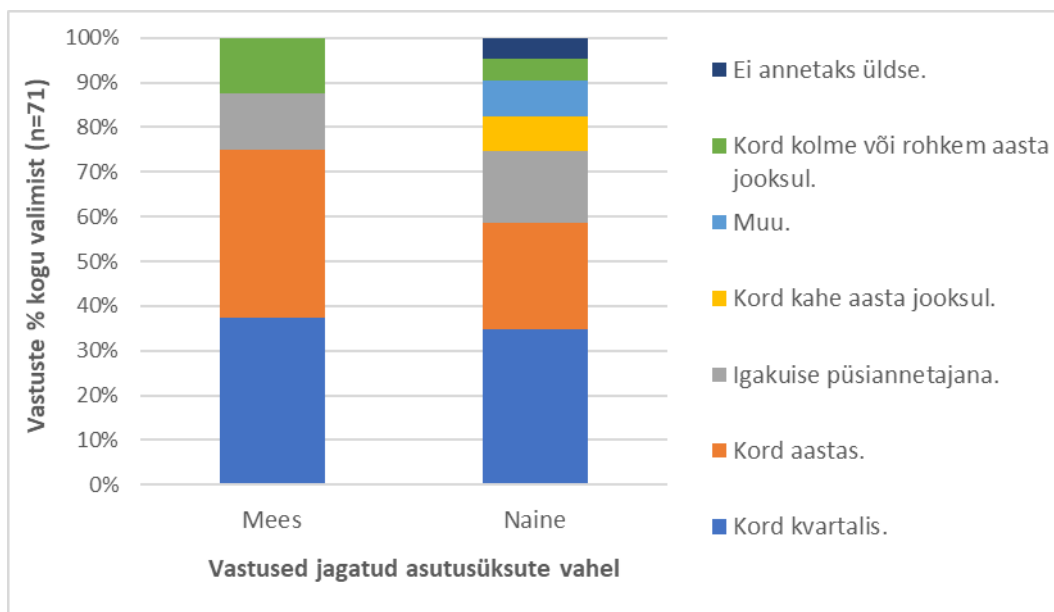
Joonis 3.9 kujutab erinevaid motivatsioonitegureid vabatahtliku töö tegemisel. Kõige rohkem motiveeris inimesi tunne, et on tähtis aidata. Veel olid tähtsateks ajenditeks parema enesetunde tekkimine ja uute teadmiste saamine. Kõige vähem motiveeris inimesi võimalus tutvuda uute inimestega ja leida uusi väljavaated karjääris.

Joonis 3.9. Vabatahtliku töö tegemise motiivid

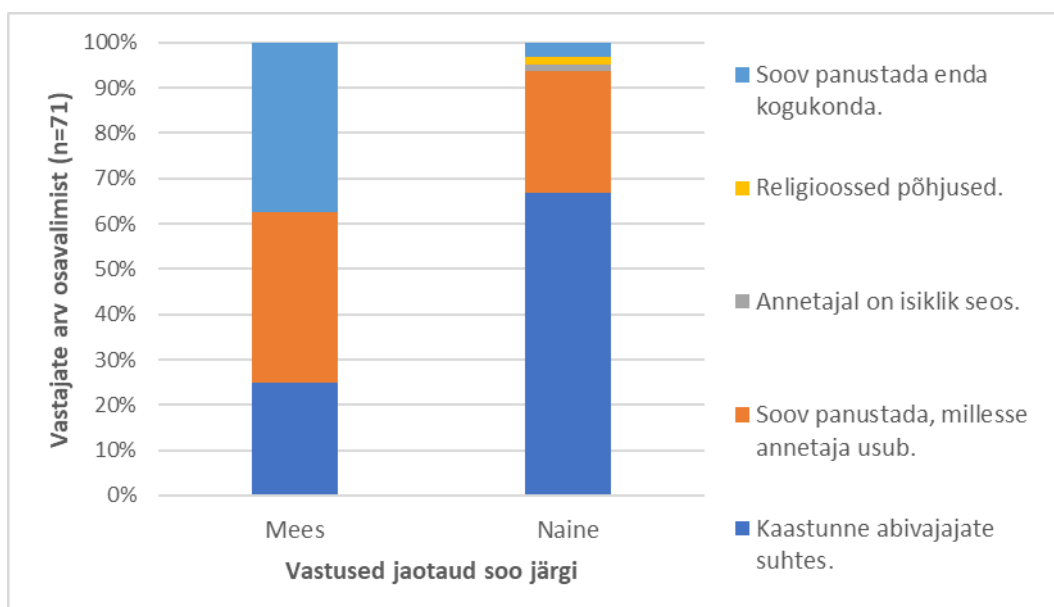
3.6.2. Soov panustada abitute metsloomade abistamisse annetustega

Annetamine on teiseks võimaluseks abistada abituid metsloomi. Joonisel 3.10 on näha inimeste valmidust abistada metsloomade rehabilitatsiooni annetustega. Kõige rohkem on inimesed valmis annetama kord kvartalis, teisena sooviti annetada kord aastas ja 11 inimest valimist oleks igakuised püsiannetajad. Küsimusele „Palju oleksite nõus panustama raha metsloomade rehabilitatsiooniks ühel annetuskorral?“ vastas 71 inimest, kellest 70% annetuste summa jääks 1-19€ piiresse.

Joonis 3.10. Annetuste tegemise eeldatav tihedus

Joonisel 3.11 on näidatud erinevaid motiive annetuste tegemisel. Kaastunde motiivil tehtud annetuste osakaal naiste seas on suurem kui meeste seas ning meeste seas on olulise tähtsusega kogukonda panustamise motivatsioon. Erinevalt meestest motiveerivad naisi ka religioossed põhjused ja isiklik seos.

Joonis 3.11. Annetuste tegemise motiivid

4. ARUTELU

4.1. Seosed teadlikkuse, hoiakute ja huvitumise vahel

Ligikaudu pool käesolevas bakalaureusetöös koostatud küsimustikule vastanuist pole huvitatud metsloomade rehabilitatsioonist või on antud teema suhtes ükskõiksed. Autori hinnangul on selline tendents tingitud vastajate vähesest kokkupuutest antud teemaga. Antud teemaga vähesel kokkupuute taga on mitte piisav informatsiooni kättesaadavus. Seda näitab ka vastajate nõustumatus väitesse „Abitute metsloomade abistamiseks on erinevates allikates piisavalt informatsiooni“. Uurimustöös „*Role of Environmental Knowledge in Creating Pro-Environmental Residents*“ uuriti teadlikkuse rolli keskkonnahoidliku käitumise kujunemisel. Tulemused näitasid, et käitumise kujunemisel on teadlikkusel suur roll (Latif, Omar, Bidin, & Awang, 2013). Sellest tulenevalt saab seostada ka antud töös teadlikkuse mõju huvi puudumisel, ükskõiksusel. Võrreldes huvitumist ja huvi puudumist on huvitumise osakaal (45%) koguvalimist 24% suurem kui huvi puudumise osakaal (21%). 43% vastajaist suhtub väga positiivselt ja 27% suhtub positiivselt metsloomade rehabilitatsiooni, mis teeb kokku 70% koguvalimist. Vastajate positiivset suhtumist näitasid ka suhtumised etteantud väidetes. Vastajate arvates tuleks ka metsloomade rehabilitatsiooniga tegeleda, mitte seda asendada inimestega seotud probleemide aitamisega. Väga suur osa (83%) vastajatest arvas, et vigastatud looma tuleks abistada, mille on otseselt või kaudselt põhjustanud inimene. Autori arvates on oluline seos positiivse suhtumise ja huvitumise vahel, kuna nende osakaalud valimist on sarnased. Vastajad, kes suhtub väga positiivselt metsloomade rehabilitatsiooni, tunnevad ka huvi metsloomade abistamise vastu. Tulemustest võib järeldada, et huvitumine, suhtumine ja kokkupuude antud teemaga on selgelt üksteisega seotud ning mõjutavad üksteist. Teadlikkus metsloomade rehabilitatsioonist kujundab suhtumist ja vähendab või suurendab huvi tundmist antud teemasse. Huvitumise suurendamiseks tuleks inimeste teadlikkust suurendada ja täpsemalt selgitada metsloomade rehabilitatsiooni ja selle eesmärgi.

Küsitluses on toodud välja situatsioonid, kus vastajatel paluti väljendada, kuidas nad käitüksid ankeedis toodud situatsioonides. Vastajatest suur osakaal käitüksid teadlikult, teavitades keskkonnainspektsiooni või loomakaitsjaid, kuid oli ka inimesi, kes viiksid abitu metslooma koju, mis näitab vähest teadlikkust, kuidas käituda potentsiaalses rehabilitatsiooniolukorras. Vastustest tuli esile kolm populaarsemat allikat, mille kaudu inimesed on saanud ja soovivad saada edaspidi informatsiooni: internet, ajakirjandus ja televisioon. Nendest tulemustest järeldab käesoleva töö autor, et inimesed sooviksid saada informatsiooni samadest allikatest, kus nad on ka varem informatsiooni saanud. Lisaks eelnevatele sooviksid 34% vastajatest saada ka informatsiooni koolist, millest tulenevalt võiks ka koolis jagada antud teema kohta informatsiooni. Malta noorte seas tehtud uuringust selgus, et internet ja televisioon kuulub kolme populaarsema teabe allika hulka. Uuringu kõige populaarsemaks ja kõige usaldusväärsemaks allikaks oli kool. Noorte suhtumisest tuli välja, et kõikidest meedia allikates tuleks teavitada keskkonnaalaseid probleeme. (Mifsud, 2011) Info levitamisel tuleks meeles pidada populaarsemaid allikaid, kuid teavet tuleks jagada kõikidest meedia kanalitest. Edasistes uuringutes võiks uurida rohkem inimeste teadlikkust ja selle mõju käitumisele. Teadlikkus on vaid üks tegur, mis kujundab käitumist ning sellele lisanduvad teised faktorid nagu tunded.

4.2 Tahe abistada ja selle motivatsioonid

Annetamise, vabatahtliku töö tahtel ja motivatsioonidel erinesid meeste ja naiste vastused. Annetamisel motiveeris mehi kogukonda panustamine ja naisi kaastunne. Bakalaureusetöös „Annetamise motivatsioon ja tõlgendus annetanute ja mitteannetanute seas“ toodi esile motivaatorina inimliku õnnetuse tunnetamist, kus kannatanu pole ise süüdi. See tõi kaasa kaastunde suurendamise, mis on ka antud töös olulisemaks motivaatoriks. (Põllu, 2006) Vabatahtliku töö tegemisel teadmiste suurenemise motiivi osakaal oli meestel suurem kui

naistel, kuid tunne, et on tähtis aidata motiveeris naisi rohkem, kui mehi. Ameerikas sooritatud küsitluses uuriti vabatahtliku töö tähtsamaid ajendeid, mille tulemusena olid tähtsamateks motiivideks väärtushinnangud, mõistmine ja karjäär, kus motiivide selgitamiseks kasutatud 7-punktilist skaalat (Reinfeldt, 2016, viidatud Moore, Warta, & Erichsen, 2014). Võrreldes antud töö ja Ameerikas tehtud uuringu tulemusi, olid mõlemal juhul oluliseks motivatsiooniks kujundavateks teguriteks väärtushinnangud. Karjäärialane arendamine polnud antud töös tähtsaks motivaatoriks, mis oli Ameerika uuringus üheks olulisemaks motivaatoriks. Kui lisada ka Jaapani ja Inglismaa tudengite uuritud motiivide tulemusi, on nende tulemused sarnased Ameerikas teostatud uuringuga. Olulistemaks mõjutajateks oli enesearendamine ja karjäär, mis antud töös väga olulised ei ole. (Kato & Kyriacou, 2014) Tulemustest võib järeldada, et metsloomade abistamisel oli üheks tähtsaks mõjutajaks emotsioonid. Seda on ka näidanud Praxis'e uuring „Vabatahtlikus tegevuses osalemine Eestis 2013“, kus inimesi motiveerib enim emotsionaalne rahulolu tehes vabatahtlikku tööd (Uus et al., 2013). Vabatahtliku tööga sooviti kõige rohkem panustada abitute metsloomade rehabilitatsiooni. Sellest tulenevalt on autori ettepanek luua inimestele enam kombineeritud võimalusi abistamiseks vigastatud metsloomi, kus on näiteks abistamise kaudu võimalik arendada teadmisi. Üheks viisiks oleks veterinaaria-tudengite praktika, kus tudengid saavad vigastatud metsloomade rehabiliteerimisel uusi kogemusi ning samas toimub ka vabatahtlik abistamine.

Käesoleva töö tulemustest selgus, et küsitlusele vastajatel oleks tahe tegeleda vabatahtliku tööga metsloomade rehabilitatsiooni heaks. Vastajate vastustest tuli esile, et enamus pole tegelenud metsloomade abistamisega või on seda mõned korrad elus teinud. Inimesed on metsloomade abistamisega tegelenud vähem, kui nad seda soovivad. Põhjusteks, miks metsloomade abistamisega pole tegeletud nii palju, kui soovitakse, on võimaluse ja teabe puudumine, kus, kelle kaudu ning millisel moel loomade rehabilitatsioonile kaasa aidata saab.

4.3. Uurimuse piirangud

Enne küsimustiku levitamist katsetati prooviküsimustikku, et vältida uurimuse ülesehitusest tulenevaid probleeme ja vigu, kuid andmete analüüsimisel tulid esile mõned käesoleva töö küsitluse nõrgad kohad. Näiteks situatsiooniküsimuste alusel (küsimused 15 ja 16, lisa 1) oleks autori arvates andnud parema tulemuse, mis oleks toonud välja kaitsealuse ja mittekaitse aluse liigi erinevused ja näidanud inimeste hoiakuid, kui oleks võrreldud tavaliiiki ja kaitsealust liiki. Situatsiooni küsimustes tuli esile, et kaitsealuste liikide puhul käituksid inimesed teisiti.

Vastajatel tekkis probleeme tegevusvaldkonna valimisel. Tegevusvaldkondade loetelu aluseks oli statistikaameti tegevusalad (Statistikaamet, 2017), mis olid autori esialgsel hinnangul antud lõputöö jaoks sobilikud, kuid ei osutunud vastajasõbralikuks. Vastajate kommentaaridest tulenevalt tekkis inimestel raskusi enda tegevusala valimisel. Foorumite kommentaarides räägiti probleemidest tegevusvaldkonna valimisel ja valimine võttis kaua aega. Edasistes uuringutes võiks kasutada vastajasõbralikke tegevusvaldkondade nimekirju. Autori arvates võiks kombineerida antud töös kasutatavat tegevusvaldkondade nimekirja tööpakkumiste keskkondades kasutatavate tegevusvaldkondadega.

KOKKUVÕTE

Töö eesmärgiks oli anda küsitluse tulemuste põhjal ülevaade inimeste hoiakutest ja arvamustest ning valmidusest abistada abitute metsloomade rehabiliteerimist. Töös viidi läbi küsitlus, milles lähtuti töö eesmärgist ja uurimisküsimustest.

Töö tulemustest selgus, et 70% vastajatest suhtusid metsloomade rehabilitatsiooni positiivselt, mida näitasid ka inimeste arvamused. Ligikaudu pooled vastajatest pole huvitatud metsloomade rehabilitatsioonist või on ükskõiksed selle suhtes, kuid huvitumise osakaal (45%) oli poole suurem, kui huvi puudumise osakaal (21%). Autori hinnangul on huvi puudumise ja ükskõiksuse osakaal tingitud vastajate vähesest kokkupuutest antud teemaga. Tulemustest võib järeldada seost kokkupuute suhtumise ja huvitumise vahel. Tulemustes tuli esile kolm populaarsemat teabeallikat: televisioon, internet ja ajakirjandus, kust inimesed on saanud informatsiooni ja sooviksid teavet veel saada. Lisaks eelnevatele allikatele sooviti saada informatsiooni koolidest. Autor soovib teabe levitamisel eelkõige lähtuda antud töös välja toodud populaarsemate allikatest.

Töös on toodud metsloomade rehabilitatsiooni edendamiseks kaks viisi: annetamine ja vabatahtlik töö. Vastajatest 74% näitasid üles tahet panustada metsloomade rehabilitatsiooni, enim sooviti abistada vabatahtliku tööga. Vabatahtliku töö tähtsamateks motiivideks vastajate seas oli tunne, et on tähtis aidata, parem enesetunne, uued teadmised. Vastajate seas oli tähtsamateks motiivideks annetuste tegemisel kaastunne, soov panustada kogukonda ja soov panustada, millesse annetaja usub. Vastavalt töö tulemustele teeb töö autor ettepaneku luua inimestele enam kombineeritud võimalusi abistamiseks vigastatud metsloomi, kus on näiteks võimalik abistada ja samal ajal arendada oma teadmisi. Lisaks tuleb rohkem kajastada abitute metsloomade abistamisega seonduvat informatsiooni ja rohkem reklaamida metsloomade rehabilitatsiooni abistamise võimalusi.

Üle poolte vastajatest näitasid välja tahet abistada abituid metsloomi. Enim soovisid vastajad abistada vabatahtliku tööga. Vastajatest soovis rohkem abistada vabatahtliku tööga kui nad olid küsimustiku vastamiseni teinud. Vastustest tuli esile, et inimestel pole võimalusi ja

piisavalt informatsiooni abistamiseks vabatahtliku tööga metsloomade rehabilitatsiooni. Informatsiooni vähesust näitasid vähene kokkupuude antud teemaga ja inimeste arvamused, et erinevates allikates pole piisavalt teavet antud teema kohta.

Inimesed suhtuvad metsloomade rehabilitatsiooni positiivselt ning inimese tõttu vigastatud loomi tuleks abistada. Inimestel on tahet abistada, kuid nad pole seda senini teinud. Vähesed abistamise taga on võimaluste ja teabe vähesus.

SUMMARY

The purpose of this thesis was, based on the survey results, to give an overview about people's attitudes, opinions and their readiness to contribute to injured animals' rehabilitation. Taking into account the thesis's objectives and research questions, an online survey was carried out.

The results revealed that 70% of the respondents showed a positive attitude towards wildlife rehabilitation. That was confirmed by peoples' opinions about rehabilitation. Approximately half of the respondents are not interested in wildlife rehabilitation or are unconcerned about that. However, the percentage of the interest (45%) was greater than the percentage of lack of interest (21%). The author of this thesis suggests that the lack of interest is caused by the respondents' insufficient contact with the subject. It can be concluded that there is a relationship between attitudes and degree of interest. The results revealed three most popular sources of information, where people have gathered information and would like to get information about rehabilitation: television, internet and journalism. In addition to the existing sources, people would like to receive more information at school. When it comes to the dissemination of information, the author suggests to take into account the most popular sources that have been presented in the thesis.

In the thesis, there has been represented two ways to improve wildlife rehabilitation: donations and voluntary work. 74% of the respondents showed their willingness to contribute in rehabilitation and most of them would like to help with voluntary work. Results showed that in respondents' opinion, the most important motives of the voluntary work are better self-realization, feeling that it is important to help, and new knowledge about helping animals. In respondents' opinion, most important motives of donations are compassion, the desire to contribute to the community and the desire to contribute to things that the respondents believe in. Based on the results, the author suggests to organise more combined opportunities to people where they can help injured wild animals, get more information about rehabilitation and educate themselves at the same time. Further on, more of the

information about helping helpless wild animals needs to be reflected to public by advertisement.

Over half of the respondents showed their willingness to help helpless wild animals. Most of them wished to help via voluntary work. More of the people who were respondents of the survey wished to help animals more than they had helped before answering the survey. Results showed that people do not have enough information and opportunities to contribute to wild animal rehabilitation via voluntary work. Lack of information was shown by the low contact with the subject and people's opinions that in different sources there are not enough information about the subject.

People are positive to wildlife rehabilitation and are sure that they have to help animals who are injured by human activities. People are willing to help but most of them have not done that yet. The problem behind their low activity is the lack of opportunities to help and a lack of information.

KASUTATUD KIRJANDUS

- Aarma, A., & Vensel, V. (2005). *Statistika teooria põhikursus*. Tallinn: Külim.
- Ajzen, I., & Fishbein, M. (2010). *Predicting and changing behavior: The reasoned action approach*. New York: Taylor and Francis Group.
- Andreasen, A., Robert. (1995). *Marketing social change: Changing behavior to promote health, social development and the environment*. San Francisco: Jossey-Bass.
- Aslin, H., Jean. (1996). *Speaking of the wild: Australian attitudes to wildlife* (Doktoritöö).
- Bandura, A. (1986). Social foundations of thought and action: A social cognitive perspective. *Englewood Cliffs, NJ: Princeton-Hall*,
- Brooks, A. C. (2007). Does giving make us prosperous? *Journal of Economics and Finance*, 31(3), 403-411.
- Fishbein, M., & Ajzen, I. (1975). *Belief, attitude, intention, and behavior : An introduction to theory and research*. Reading, Mass.: Addison-Wesley Pub. Co.
- Hagger, M. S., & Chatzisarantis, N. L. (2014). An integrated behavior change model for physical activity. *Exercise and Sport Sciences Reviews*, 42(2), 62-69. doi:10.1249/JES.0000000000000008 [doi]
- Hall, H., Michael, Lasby, D., Ayer, S., Gibbons, W., David, & Imagine, C. (2009). *Caring Canadians, involved Canadians : Highlights from the 2007 Canada survey of giving, volunteering and participating*. (). Canada: Statistics Canada.
- Hirsjärvi, S., & Huttunen, J. (2005). *Sissejuhatatus kasvatusteadusesse*. Tallinn: Medicina.

- Hirsjärvi, S., Remes, P., & Sajavaara, P. (2005). *Uuri ja kirjuta*. Tallinn: Medicina.
- Kaldmäe, L. (2015). *Heategevus eestis – südametunde või mõistusega? heategevuskultuuri jätkusuutlikkusest heategevusorganisatsioonide näitel* (magistritöö). Available from http://dspace.ut.ee/bitstream/handle/10062/48051/kaldmae_liina_ma_2015.pdf?sequence=1&isAllowed=y.
- Karp, D. G. (1996). Values and their effect on pro-environmental behavior. *Environment and Behavior*, 28(1), 111-133.
- Kato, Y., & Kyriacou, C. (2014). Undergraduate students' motives towards volunteer civic engagement in England and Japan. *The Psychology of Education Review*, 38(1), 33-39.
- Keskkonnaamet. (2012). *Looduskaitse arengukava aastani 2020*. (Arengukava).
- Kollmuss, A., & Agyeman, J. (2002). Mind the gap: Why do people act environmentally and what are the barriers to pro-environmental behavior? *Environmental Education Research*, 8(3), 239-260. doi:10.1080/13504620220145401
- Krajhanzl, J. (2010). Environmental and proenvironmental behavior. *School and Health*, 21, 251-274.
- Krech, D., Crutchfield, R. S., & Ballachey, E. L. (1962). Individual in society.
- Langemets, M., Tiits, M., Valdre, T., Veski, L., Viks, Ü, & Voll, P. (Eds.). (2009). *Eesti keele seletav sõnaraamat*. Tallinn: Eesti Keele Sihtasutus.
- Lardeux-Gilloux, I. (1995). Rehabilitation centers. *The neglected ape* (pp. 61-68) Springer US.
- Latif, S. A., Omar, M. S., Bidin, Y. H., & Awang, Z. (2013). *Role of environmental knowledge in creating pro-environmental residents* doi:<http://dx.doi.org/10.1016/j.sbspro.2013.11.088>
- Madis Leivits erakogu

- Mifsud, M. C. (2011). An investigation on the environmental knowledge, attitudes and behavior of maltese youth. *Online Submission*,
- Moore, E., Warta, S., & Erichsen, K. (2014). College students' volunteering: Factors related to current volunteering, volunteer settings, and motives for volunteering. *College Student Journal*, 48(3), 386-396.
- Õunapuu, L. (2014). In Kärner E. (Ed.), *Kvalitatiivne ja kvantitatiivne uurimisviis sotsiaalteadustes*. Tartu: Tartu Ülikool.
- Põllu, E., Tuulik. (2006). *Annetamise motivatsioon ja tõlgendus annetanute ja mitteannetanute seas* (Bakalaureusetöö).
- Reinfeldt, K. (2016). *Vabatahtliku töö väärtustamine eesti tööandjate seas* (Bakalaureusetöö).
- Rohumets, G., Mai. (2016). *Käitumuslike harjumuste kujunemine lapseas* (Bakalaureusetöö).
- Statistikaamet. (2017). Hõivatud tegevusala järgi, aasta. Retrieved from <http://www.stat.ee/37200>
- Uus, M., Hinsber, H., Mänd, T., & Batueval, V. (2013). *Vabatahtlikus tegevuses osalemine eestis 2013*. (Uringuaruanne). Tallinn: Poliitikauuringute Keskus Praxis.
- Vries, H. D., Backbier, E., Kok, G., & Dijkstra, M. (1995). The impact of social influences in the context of attitude, self-efficacy, intention, and previous behavior as predictors of smoking Onset1. *Journal of Applied Social Psychology*, 25(3), 237-257. doi:10.1111/j.1559-1816.1995.tb01593.x

LISAD

Lisa 1: Küsitluse ankeet

Suhtumine metsloomade abistamisse ning valmidus aidata vigastatud metsloomi

Hea vastaja!

Täna, et olete leidnud aega vastata küsimustikule.

Mina olen Eesti Maaülikooli kesskonnakaitse bakalaureuse tudeng Eliisabet Serg ning viin oma lõputöö raames läbi küsimustiku metsloomade rehabilitatsiooni kohta. Metsloomade rehabilitatsioon on haigete, vigastatud või orvuksjäänud loomade abistamine. Metsloomade rehabilitatsiooni eesmärgiks on ravida loomi kuni nad on võimelised ise toime tulema, mille järel nad vabastatakse loodusesse, liigi omasesse keskkonda. Meditsiinilises tähenduses on rehabilitatsioon üldiselt kontseptsioonis tervise või töövõime taastamist.

Antud küsitluse eesmärgiks on teada saada, milline on inimeste arvamused ja tahe abistada metsloomade abistamisel. Küsimustik on anonüümne ning vastamiseks kulub umbes 10 minutit.

Probleemide korral saate minuga ühendust võtta meili teel Eliisabet.serg@gmail.com

1. Sugu

- ☐ Naine
- ☐ Mees

2. Vanus

.....

3. Tegevusvaldkond

☐ Põllumajandus, metsamajandus ja kalapüük☐ Mäetööstus☐ Töötlev tööstus☐ Veevarustus kanalisatsioon; jäätme- ja saastekäitlus☐ Elektrienergia, gaasi, auru ja konditsioneeritud õhuga varustamine☐ Ehitus	☐ Hulgi- ja jaekaubandus; mootorsõidukite ja mootorrataste remont☐ Veondus ja laondus☐ Majutus ja toitlustus☐ Info ja side☐ Finants- ja kindlustustegevus☐ Kinnisvaraala tegevus☐ Kutse-, teadus- ja tehnikaala tegevus

- Haldus- ja abitegevused
- Avalik haldus ja riigikaitse; kohustuslik sotsiaalkindlustus
- Haridus
- Tervishoid ja sotsiaaltoetused
- Kunst, meelelahutus ja vaba aeg
- Pensionär
- Õpilane ja üliõpilane
- Töötu

4. Haridustase

- Algharidus
- Põhiharidus
- Keskharidus
- Kõrgharidus

5. Maakond

○ Harju maakond	○ Lääne-Viru maakond	○ Tartu maakond
○ Hiiu maakond	○ Põlva maakond	○ Valga maakond
○ Ida-Viru maakond	○ Pärnu maakond	○ Viljandi maakond
○ Jõgeva maakond	○ Rapla maakond	○ Võru maakond
○ Järva maakond	○ Saare maakond	
○ Lääne maakond		

6. Asustusüksus

- Linn
- Alevik
- Küla
- Talu

Suhtumine rehabilitatsioonist ja arvamused sellest

7. Mil määral olete metsloomade rehabilitatsiooniga seonduvate küsimuste ja probleemidega kursis?

	1	2	3	4	5	
Pole üldse teemaga kursis	☐	☐	☐	☐	☐	Olen teemaga kursis

8. Kuivõrd huvitute rehabilitatsiooniga seonduvaist küsimustest?

	1	2	3	4	5	
Pole üldse huvitatud	☐	☐	☐	☐	☐	Olen väga huvitatud

9. Kuidas suhtute metsloomade rehabilitatsiooni?

	1	2	3	4	5	
Olen negatiivselt meelestatud ning ei toeta teemat	☐	☐	☐	☐	☐	Olen positiivselt meelestatud ning toetan teemat

10. Kuidas suhtute järgnevatesse väidetesse?

Skaala on 1-5, punktide tähendused on järgnevad: 1 – Ei nõustu üldse; 2 – Pigem ei nõustu; 3 – Neutraalne (ei oska seisukohta võtta); 4 – Pigem nõustun; 5 – Nõustun täielikult

	1	2	3	4	5
Metsloomade rehabilitatsioon takistab looduslikku valikut (loodusel võtmast oma kurssi).	☐	☐	☐	☐	☐
Rahaliselt on otstarbekam panustada liigi ja elupaiga kaitseks, mitte metsloomade rehabilitatsiooni.	☐	☐	☐	☐	☐
Metsloomade rehabilitatsiooni asemel tuleks keskenduda inimeste probleemidele ja aitamisele.	☐	☐	☐	☐	☐
Otseselt või kaudselt inimese tõttu vigastatud loom pole looduslik valik, sellest tulenevalt oleks inimese kohustuseks vigastatud loomi abistada.	☐	☐	☐	☐	☐
Abitute metsloomade abistamiseks on erinevates allikates piisavalt informatsiooni.	☐	☐	☐	☐	☐

11. Kes peaks tegelema metsloomade rehabilitatsiooniga?

- ☐ Riiklikul ja piirkondlikul tasandil tegutsevad valitsusasutused (näiteks Keskkonnaamet, kohalikud omavalitsused)
- ☐ Valitsusvälised organisatsioonid ja vabatahtlikud
- ☐ Ei oska öelda

12. Mis viisil olete saanud teadmisi metsloomade abistamise kohta?

☐ Internet (näiteks organisatsioonide leheküljed, riiklikud interneti lehed nagu Keskkonnaamet, Facebook)	☐ Televisioon
	☐ Raadio
	☐ Ajakirjandus

- Sõbrad ja tuttavad
- Pere
- Kool
- Ei ole teemaga kursis

13. Kui sooviksite saada rohkem informatsiooni metsloomade abistamise kohta, siis milliste allikate kaudu?

- Raadio
- Internet
- Televisioon
- Ajakirjandus
- Koo

14. Mis motiveeriks Teid metsloomi abistama?

- Kompensatsiooni saamine
- Südametunnistus
- Hea tunde tekkimine
- Looduse väärtustamine
- Uued teadmised
- Ühiskonna surve

15. Kui leiate abitu jänesepoja asulas, kuidas Te käituksite:

- Viiksin looma koju ja hoolitseksin tema eest
- Helistaksin Keskkonnainspeksioon valvenumbrile või päästeametisse
- Viin looma arsti juurde
- Teavitan loomakaitsjaid
- Ei tee midagi
- Käituksin teisiti (Palun täpsustage kuidas? Täpsustuse saate lisada Muu lahtrisse)
- Muu

16. Kui märkate maantee ääres lebavat lindu, kes on arvatavasti saanud autolt löögi, kuidas Te käituksite:

- Viiksin looma koju ja hoolitseksin tema eest
- Helistaksin Keskkonnainspeksioon valvenumbrile või päästeametisse
- Viin looma arsti juurde
- Teavitan loomakaitsjaid
- Ei tee midagi
- Käituksin teisiti (Palun täpsustage kuidas? Täpsustuse saate lisada Muu lahtrisse)
- Muu

Tahe abistada abituid metsloomi

17. Kuidas panustaksite metsloomade rehabilitatsiooni?

- ☐ Annetustega
- ☐ Vabatahtliku tööga (enda aega panustades)
- ☐ Annetuste ja vabatahtliku tööga (enda aega panustades)
- ☐ Ei panustaks üldse

Tahe abistada abituid metsloomi vabatahtliku tööga

18. Kui palju aega pühendaksite vabatahtlikule tööle metsloomade rehabilitatsiooni heaks?

- ☐ Igapäevaselt
- ☐ Korra nädalas
- ☐ Mõned korrad kuus
- ☐ Mõned korrad aastas
- ☐ Mõned korrad aastast

19. Kui tihti olete siamaani vabatahtlikuna metsloomi abistanud?

- ☐ Igapäevaselt
- ☐ Korra nädalas
- ☐ Mõned korrad kuus
- ☐ Mõned korrad aastas
- ☐ Olen ainult mõned korrad elus abistanud
- ☐ Ei ole abistanud

20. Kui olete seni pühendanud vähem aega metsloomade abistamiseks kui sooviksite, siis mis on need põhjused? Põhjendused saate kirjutada variandi "Muu" alla.

- ☐ Olen metsloomade abistamisele sama palju aega kui soovin
- ☐ Muu

21. Kas osaleksite koolitusel, kus õpetatakse loomade abistamist, mis aitaks Teil edaspidi aidata abituid või orvuks jäänud loomi?

- ☐ Jah
- ☐ Ei
- ☐ Ma ei tea
- ☐ Muu...

22. Kui Te teeksite või teete vabatahtlikku tööd, et abistada abituid metsloomi, siis milline järgnevatest lausetest läheks kõige enam Teie motiiviga kokku:

- ☐ Ma tunnen, et on tähtis aidata
- ☐ Vabatahtlik töö abitute loomade abistamisel annaks mulle uusi teadmisi
- ☐ Metsloomade abistamine tekitab minus parema enesetunde
- ☐ Metsloomade rehabiliteerimine annab mulle uusi väljavaateid karjääris
- ☐ Tutvun uute inimestega, kellel on sama maailmavaade
- ☐ Loomi abistades unustan argipäeva mured

Kui soovite panustada metsloomade abistamisse, palun kirjutage siia enda e-mail ning võtame Teiega ühendust.

.....

Tänan vastamast!

Tahe abistada abituid metsloomi annetustega

23. Kui tihti oleksite nõus annetama raha?

☐ Igakuise püsiannetajana	☐ Kord kolme või rohkem aasta jooksul
☐ Kord kvartalis	☐ Ei annetaks üldse
☐ Kord aastas	☐ Muu...
☐ Kord kahe aasta jooksul	

24. Palju oleksite nõus panustama raha metsloomade rehabilitatsiooniks ühel annetuskorral?

☐ 1-19€	☐ 60-79€
☐ 20-39€	☐ 80-99€
☐ 40-59	☐ 100€ ja rohkem

25. Kui Te annetaksite, et abistada abituid metsloomi, siis mis järgnevaist valikutest läheb kõige enam Teie motiiviga kokku:

- ☐ Kaastunne abivajajate suhtes
- ☐ Soov panustada, millesse annetaja usub
- ☐ Annetajal on isiklik seos
- ☐ Religioossed põhjused
- ☐ Soov panustada enda kogukonda

Kui soovite panustada metsloomade abistamisse, palun kirjutage siia enda e-mail ning võtame Teiega ühendust.

.....

Tänan vastamast!

Tahe abistada abituid metsloomi annetuste ja vabatahtliku tööga

26. Kui oleksite nõus loomade abistamiseks raha annetama, siis kui tihti te annetaksite raha?

- ☐ Igakuise püsiannetajana
- ☐ Kord kvartalis
- ☐ Kord aastas
- ☐ Kord kahe aasta jooksul
- ☐ Kord kolme või rohkem aasta jooksul
- ☐ Ei annetaks üldse
- ☐ Muu...

27. Palju oleksite nõus panustama raha metsloomade rehabilitatsiooniks ühel annetuskorral?

- ☐ 1-19€
- ☐ 20-39€
- ☐ 40-59
- ☐ 60-79€
- ☐ 80-99€
- ☐ 100€ ja rohkem

28. Kui Te annetaksite, et abistada abituid metsloomi, siis mis järgnevaist valikutest läheb kõige enam Teie motiiviga kokku:

- ☐ Kaastunne abivajajate suhtes
- ☐ Soov panustada, millesse annetaja usub
- ☐ Annetajal on isiklik seos
- ☐ Religioossed põhjused
- ☐ Soov panustada enda kogukonda

29. Kui palju aega pühendaksite vabatahtlikule tööle metsloomade rehabilitatsiooni heaks?

- ☐ Igapäevaselt
- ☐ Korra nädalas
- ☐ Mõned korrad kuus
- ☐ Mõned korrad aastas
- ☐ Kui selleks vajadus on

30. Kas osaleksite koolitusel, kus õpetatakse loomade abistamist, mis aitaks Teil edaspidi aidata abituid või orvuks jäänud loomi?

- ☐ Jah
- ☐ Ei
- ☐ Ma ei tea
- ☐ Muu

31. Kui Te teeksite või teete vabatahtlikku tööd, et abistada abituid metsloomi, siis milline järgnevatest lausetest läheks kõige enam Teie motiiviga kokku:

- Ma tunnen, et on tähtis aidata
- Vabatahtlik töö abitute loomade abistamisel annaks mulle uusi teadmisi
- Metsloomade abistamine tekitab minus parema enesetunde
- Metsloomade rehabiliteerimine annab mulle uusi väljavaateid karjääris
- Tutvun uute inimestega, kellel on sama maailmavaade
- Loomi abistades unustan argipäeva mured

Kui soovite panustada metsloomade abistamisse, palun kirjutage siia enda e-mail ning võtame Teiega ühendust.

.....

Tänan vastamast!

Palun kirjutage oma põhjused, miks Teil pole soovi abistada metsloomi?

Põhjendus:

Kui soovite panustada metsloomade abistamisse, palun kirjutage siia enda e-mail ning võtame Teiega ühendust.

.....

Tänan vastamast

Lisa 2: Demograafilised andmed

Demograafiline näitaja	Inimeste arv kogu valimist	% kogu valimist
Sugu		
Mees	33	22
Naine	119	78
KOKKU:	152	100
Tegevusvaldkond		
Avalik haldus ja riigikaitse; kohustuslik sotsiaalkindlustus	5	3
Ehitus	2	1
Finants- ja kindlustustegevus	1	1
Haldus- ja abitegevused	1	1
Haridus	4	3
Hulgi- ja jaekaubandus; mootorsõidukite ja mootorrataste remont	2	1
Info ja side	4	3
Kinnisvaraala tegevus	2	1
Kunst, meelelahutus ja vaba aeg	6	4
Kutse-, teadus- ja tehnikaala tegevus	3	2
Majutus ja toitlustus	3	2
Mäetööstus	1	1
Põllumajandus, metsamajandus ja kalapüük	23	15
Tervishoid ja sotsiaalhoolekanne	9	6
Töötlev tööstus	5	3
Töötü	3	2
Veondus ja laondus	2	1
Õpilane ja üliõpilane	76	50
KOKKU:	152	100
Haridustase		
Põhiharidus	1	1
Keskharidus	73	48
Kõrgharidus	78	51
KOKKU:	152	100
Maakond		
Harjumk.	30	20
Hiiu mk.	4	3
Ida-Viru mk.	3	2
Jõgeva mk.	3	2
Järva mk.	2	1
Lääne mk	1	1
Lääne- Viru mk.	6	4
Põlva mk.	4	3
Pärnu mk.	5	3
Rapla mk.	3	2
Saare mk.	7	5
Tartu mk.	64	42
Valga mk.	7	5
Viljandi mk.	10	7
Võru mk.	3	2
KOKKU:	152	100
Asustusüksus		
Linn	87	57
Küla	27	18
Alevik	20	13
Talu	18	12
KOKKU:	152	100
Vanus		
16-20	24	16
21-25	73	48
26-30	27	18
31-35	14	9
36-40	4	3
41-45	4	3
46-50	2	1
51-55	2	1
56-60	1	1
61-65	0	0
66-70	1	1
KOKKU:	152	100

Lihtlitsents lõputöö salvestamiseks ja üldsusele kättesaadavaks tegemiseks

ning juhendaja(te) kinnitus lõputöö kaitsmisele lubamise kohta

Mina, _____,
(*autori nimi*)

sünniaeg _____,

1. annan Eesti Maaülikoolile tasuta loa (lihtlitsentsi) enda loodud lõputöö

–

– _____,

(*lõputöö pealkiri*)

mille juhendaja(d) on _____,
(*juhendaja(te) nimi*)

1.1. salvestamiseks säilitamise eesmärgil,

1.2. digiarhiivi DSpace lisamiseks ja

1.3. veebikeskkonnas üldsusele kättesaadavaks tegemiseks kuni autoriõiguse kehtivuse tähtaja lõppemiseni;

2. olen teadlik, et punktis 1 nimetatud õigused jäävad alles ka autorile;

3. kinnitan, et lihtlitsentsi andmisega ei rikuta teiste isikute intellektuaalomandi ega isikuandmete kaitse seadusest tulenevaid õigusi.

Lõputöö autor _____
(*allkiri*)

Tartu, _____
(*kuupäev*)

Juhendaja(te) kinnitus lõputöö kaitsmisele lubamise kohta

Luban lõputöö kaitsmisele.

(*juhendaja nimi ja allkiri*)

(*kuupäev*)

(*juhendaja nimi ja allkiri*)

(*kuupäev*)